

YESİL

AYYAS

AYYAS VE ÇEVRESİNİN FİKİR, SANAT VE EDEBİYAT DERGİSİDİR

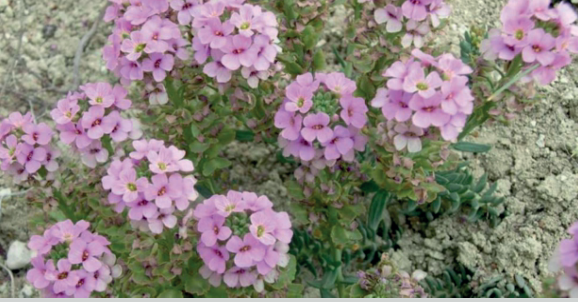
Ayaş İlçesi Endemik Bitkileri

Crepis vuralii (Mecit kıskısı)

Aethionema turcica (Türk kayagülü)

Aethionema aytachii (Ayaş kayagülü)

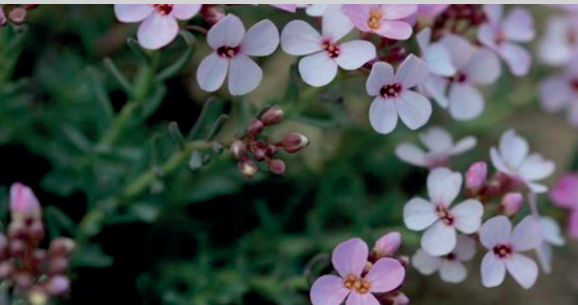
Scutellaria yildirimlii (Ayaş kasidesi)

Crepis purpurea (Mor kıskısı)

Astragalus panduratus (Yurt geveni)

Aethionema dumanii (Yörük taşçantası)

Astragalus densifolius (Ayaş gümüşü)

Sideritis gulendamii (Hanım çayı)

Campanula damboldtiana (Ayaş Çançıçeği)

Ayaş ve Çevresinin Fikir, Sanar ve Edebiyat Dergisidir.

Sahibi

ANKARA İLİ AYAŞ İLÇESİ KÜLTÜR KALKINMA VE
YARDIMLAŞMA VAKFI
adına

Başkan

Müşteba YERTUTAN

Yazı İşleri Müdürü

Nuh UYAR

Yayın Kurulu

Gülşen ERGUN, Celal ALAY
Prof. Dr. Mehmet SARIKAYA
Hatice ATILGAN, Haluk TEBER
Hayati AKKAYA, F.Adin DOĞUTEPE,
Nevin İLERİ, Sevgi ÖZSOY ve Selma KARTAL

İnternet Adresi

www.ayaskvakfi.com.tr
email: ayas.der@gmail.com

Grafik Tasarım

Tuğçe DEMİRTAŞ

Baskı

Step Dijital Vadi Grafik Ltd.Şti.
www.stepdijital.com

Yerel Süreli Yayın

Yılda Bir Sayı

- Gönderilen yazı ve resimler yayınlansın, yayınlanmasın geri verilmez.
- Dergideki yazılar için telif ödenmez.
- Dergide yayımlanan yazılar kaynak gösterilerek kullanılabilir.
- Bu dergi basın ahlak yasasına uyar.
<(āĀ/Ş-Şā(5*Ā6Ā

İÇİNDEKİLER

- 4- Başyazı
- 5- Aysantı Belinin Bilinmeyenleri
- 6- Endemik Bitkiler
- 7- Sarı Ankara Çiğdemini Ararken
- 8- Belediye Başkanından Mesaj Var
- Ayaş'ın Kalkınması
- 9- Katkı Verenlere Teşekkür
- 10- Burs Veriyoruz
- Kültür Evimizi Ziyaretler
- 11- Azerbaycan Gezisi
- 12- Çevre Gezilerimiz
- 13- Mehmet Özlü ve Ülker Teyzeyi Ziyaret
- 14- Kezban Teyze'yi Ziyaret
- 15- Boyalı Fengere Kadın Eli Kooperatifi Ziyareti
- 16- Annem ve Ben
- 17-Yetmişbeş yılın Ardından
- 18- Ayaş'tan Öğrenmek
- 19, 20- Yapay Zeka
- 21- Sağlıklı ve Uzun Yaşam İpuçları
- 22- Gökler'de Neler Oluyor
- 23- Toprağımızın Sesi Sustu
- 24 - Ayaş Türküsü
- Mustafa Bursa
- 25- Naime - Ali Karataş
- 26- Vefâtlar

Dernek Ve Vakfımız Adına Web Sayfası Oluşturuldu

www.ayaskvakfi.com.tr

Dernek ve vakfımızın sosyal medyadaki görünümünü artırmanın, teknolojiye ayak uydurmanın önemine inanıyoruz. Daha önceki yıllarda iki defa ayrı ayrı Web sayfası yapılmasına rağmen, türlü sebeplerden ötürü bir türlü sağlıklı olarak yürütememiştik. Bu defa, yeni ve genç bir çalışma grubu ile yeniden hazırladığımız Web sayfamız; Ayaş Vakıf logosu yanısıra Anasayfa, Ayaş Tarihi, Gezilecek yerler, Güncel Haberler, Köyler ve Mahalleler, İletişim vb. gibi ana başlıklar içerecek şekilde düzenlenmiştir.

İlçemiz ile birlikte, vakıf ve dernek faaliyetlerimizi dile getireceğimiz sayfamızın, hayırlı olmasını diliyor, herkesin katkılarıyla daha güzel olacağını umuyoruz.

BU SAYININ FİNANSÖRLERİ

*Aytaç SEÇKİN, Prof.Dr. Mehmet SARIKAYA, Mehmet KESKİNLİ,
İzzet DEMİRCİOĞLU, Hatice ATILGAN,*

Arkadaşlarımıza katkılarından dolayı teşekkür ederiz.

BAŞYAZI

Değerli okurlar, Ayaşsever dostlar, dergimizi yılda bir sayı çıkarabildiğimiz için, sizlerle bu alandaki hasbihalimiz epey gecikiyor. Yılda bir sayı çıkartmadaki mazeretimizi 20. Sayımızda sizlerle paylaşmıştık. Bir kez daha yenilenmek gerekirse; daha önce iktisadi İşletmemiz üzerinde çıkarttığımız dergimizi, işletmemizi maliye üzerinden kapatmamız dolayısıyla, Vakıf üzerinden çıkartıyoruz. Bu durumda dergimize ilan alamıyoruz, daha önceleri ilan bedelleri üzerinden finanse ettiğimiz dergimizi, şimdilerde bulabildiğimiz birkaç finansörün desteği ile çıkartıyoruz. Kendilerine buradan teşekkürlerimizi sunuyorum.

Geçen sayıyı 2025 yılı sayısı olarak düşünürsek, dergimiz bu sayısı, 2026 yılı sayısı olacaktır. Ancak tabii ki haberlerimizi dolayısıyla bu sayıda bir önceki yıla ait konulara işlemiş olacağız. Bu itibarla her yıl bir sayı çıkartacağız. Dergimizi birer yıl arayla çıkartmış olmak, bizim için de epey düşündürücü oluyor, Kimi haber değerini yitirirken, "hangisini ele alabiliriz ya da öne çıkarabiliriz" konusu da bizi zorda bırakıyor. Dergimizin yayın kadrosuna Prof. Dr. Mehmet Sarıkaya dahil oldu. Kendisinin uzaktan da olsa, manevi ve maddi desteğini aldık. Kendisine teşekkür ediyoruz.

2025 yılın iyisi ve kötüsüyle kaparken, bizim için de dopdolu bir yıl oldu . Şöyle ki; Ayaş'taki Kültür Evimizi müze olarak açılışından sonra misafir kabulüne başladık. Kültür Evimizin üst kat odalarından birisini, bizi maddi ve manevi katkıları ile destekleyen Ülker Ünsalan ablamız adına tefriş edip, diğer iki odamız da, müzemizin kuruluşu ve objelerle donatılmasında büyük emekler geçen merhume Nüzhet Sarıkaya ve yine merhume Emine Özyörük Kökten anılarına tefriş edip açılışlarını yaptık. Gerek Kültür Evi ve gerekse müzemizin tefrişinde bize katkı verenleri de unutmamak. Hazırlığımız bir pano ile kendilerinin isimlerini andık. Bu konuda emeği geçenleri ilerdeki sayfalarımızda yeniden yayınlayıp kendilerine bir kez daha teşekkür ederken elbette kıymetli katkılarını hatırlayamamış veya sehven unutmuş olduklarımız olabilir, bunlardan da peşin peşin özür dileriz.

Müzemizi her hafta Cuma'ları halkımızın ziyaretine açtık, ayrıca grup ziyaretçiler için de haberleşerek ziyaretçileri kabul ettik. Ziyaretçiler hayatlarından kimi kesitler, ya da kullandıkları objelerin benzerlerini dikkatlice inceleyip, 'Atalarımız nasıl yaşamış ve neler kullanmışlar' sloganımızı beğendiler.

Geçtiğimiz yıl Dernek ve Vakfımızın genel kurullarını yaptık, aramıza yeni arkadaşlar katılarak bize taze kan kattılar. Bu arkadaşlarımızla yolumuza devam ediyoruz.

TEMA Vakfı ile ortaklaşa yöremize ' Endemik Bitkiler' konulu bir gezi ve ardından ilçe merkezinde bir söyleşi gerçekleştirdik. Yöremizde 10 adet Endemik bitki oluşundan haberdar olmayan kimi halkımız ve yetkililerimiz bilinçlendirildi. **Ayın konu; Yeşil Ayaş Dergimizin Haziran 2012 tarihli sayısında; ' Ayaş'ın Doğal Zenginlikleri Endemik Bitkiler' (Gazi Ün. Öğr. üyeleri : Gül Ayyıldız, Prof Dr. Mecit Vural ve A. Ün. Ecz. Fak. öğr. Ü. Ayşegül Güvenç) tarafından işlenmişti.** Bu defa; çevremizde ne tür zenginliklerin olduğunu TEMA yetkilisi Nevzat Özer ve ülkemizin duayen bitki uzmanı Prof. Dr. Mecit Vural'dan dinledik. Umar ve dilerim ki, ilçemizin bu tür zenginlikleri, gereği gibi değerlendirilir. Dergimizin kapak ve sayfalarında bunları bulacaksınız.

Derneğimize halkımızın ilgisi günden güne artıyor. 2023 yılında, Merkez Bünyamin Sokak'ta bir konut ile Karadere bağlarında bir bahçe 'Şişgin' ailesi adına Ergun Ergür tarafından bağışlanmış, ardından da Makule Hoca ailesi adına Neriman Soydan tarafından, yine şehir merkezi Sülüklü Sokak'ta bulunan bir konut daha bağışlanmıştı. Bildiğiniz gibi, Kültür evi bitişğinde yine merhume Münire Köksal tarafından bağışlanan bir konut daha restore edilip hizmete girmeyi bekliyordu. 2025 yılı içinde söz edilen konutu restore edip kullanılmak üzere Ankara B.B. Yetkililerinin önerisi doğrultusunda Ayaş Belediye Başkanlığına bağışlamıştık. Yetkililerle yaptığımız görüşme ve iyi ilişkiler ile, konutun A.B.B Kent Tarihi Tanıtım Turizm Daire Başkanlığı tarafından 2026 yılı imar planlarına alındığını öğrendik. Konunun sıkı takipçisi olacağımızın bilinmesini isteriz. Diğer taraftan; şehir merkezindeki diğer iki konutun ihyası için de çalışmalarımız sürüyor.

Sosyal konularda; Taş Ocakları, Gökler Mahallesi Tüllüce bölgesi ve Geri Dönüşüm Sanayi Sitesi kurulması ile ilgili gerek Gökler derneği, Muhtarlık ve gerekirse TEMA Vakıf Ayaş Şubesi yetkililerince yapılan çalışma ve gayretleri destekliyor, kendilerinin yanında olduğumuzun bilinmesini isteriz. Sağlıklı yeni sayıda buluşmak dileğiyle...

Herkesin Ayaşımız için yapabileceği bir şey vardır.

Müşteba YERTUTAN

AYSANTI BELİNİN BİLİNMEYENLERİ

ENDEMİK BİTKİLER

Kökleri Ayaş'ta olan, ancak hayatı Ankara'da geçen bir kişi olarak, Ayaş'a çok giderim. Ayaş yolundan yukarı doğru tırmanıp Aysanti Belinden aşağı inerim. Bu yolculuk 13 Mayıs 2025 tarihine kadar çok doğal bir hareketti. Ancak TEMA Vakıf ile bu tarihte Aysanti belinde Ayaş ilçesi 'Endemik Bitkiler Gezisi'ne katıldıktan sonra bakış açım değişti. Geziye güzel bir ilkbahar sabahında 40 kişilik gönüllüsü ile başladık. Aysanti belinde otobüsten indik. Renk renk çiçekli bitkilerin arasında, temiz havayı içimize çekerek, killi beyaz topraklar üzerinde yürüdük. Kılavuzlarımız TEMA Vakıf Ankara Temsilcisi Sayın Nevzat ÖZER ve Ülkemizin önde gelen bitki bilimcisi Prof. Dr. Mecit VURAL'dı. Gezimizin amacı; bu kireçli ve killi topraklardan oluşan ve jipsli denilen beyaz topraklar üzerinde dünyada yalnızca Aysanti belinde yaşayan yöreye özgü endemik bitkileri ve durumlarını görmektir. 1190 metre rakımlı bozkırın içindeki endemik bitki hazineleri; Türk kayagülü, emzik otu, ballıbaba, mumçiçeği, Anadolu süt otu, çoban çantası, şişik geven, sütleşen bitkilerden oluşuyordu. Bu endemik bitkilerin çiçekleri büyüleyici. Renklerin uyumu harika. İnsan gözlerini ayırmıyor, ne tarafa bakacağıma şaşırıyor. Bu gezideki izlenimlere ait resimler aşağıda verilmiştir.

Temiz hava ve dolaşmak ekibimizi acıktırmıştır. Ayaş derneğinin ikramı olan lezzetli gözlemeler ve ayran enerjimizi taziledi.

Bu kadar güzelliğin arasında beğenmediğimiz durumlarla da karşılaştık. Endemik bitki zenginliğinin dibinde, hatta arasında, bu bitkileri varlığını tehlikeye atacak kadar çok sayıda küçük bahçeli hobi bahçeleri yapılmış. Şaşkınlıktan gözlerimiz fal taşı gibi açılrsa da bu temiz havalı, güzel manzaralı yeri, insanoğlu işgal etmeye başlamış. İnsan kendinden başka canlılara maalesef hayat hakkı tanımıyor. Ayrıca etrafı teller ile çevrilerek koruma altına

alınan Türk Kayagülü bitkisinin dibindeki tarla da bu endemik bitki için tehlike oluşturuyor. Aysanti belindeki 'Biyolojik Çeşitlilik Koruma Alanı'nın çitleri de yıkılmış. Bu koruma alanının çitlerinin onarılması gerekli. Tabiatla buluştuğumuz geziden sonra, Çankaya Belediyesinin tahsis ettiği otobüsümüze yeniden bindik ve Ayaş merkeze doğru yola çıktık. Ayaş'ta, cezaevi iken kapatılan ve halkın kullanabileceği restorana dönüştürülen bahçede yemeklerimizi yedikten sonra, çarşıya indik ve halkala düğün salonunda bir araya geldik.

Ayaş belediyesi ve Ayaş Derneği, düğün salonunda hocaların sunum yapması için gerekli hazırlıkları yapmış ve çay ikramını da hazır etmişti. Önce Ayaş Derneği Başkanı Sayın Müşteba YERTUTAN seminerine açılış konuşmasını yaptı. Daha sonra Ayaş Belediye Başkanı Sayın İzzet DEMİRCİOĞLU katılımcılara hitap ederek, yapılan çalışmadan ve TEMA ekibini Ayaş'ta görmekten memnun olduğunu, ihtiyaç duyulan konularda destek vereceğini belirtmiştir. Arkasından TEMA Vakıf Ankara Sorumlusu Sayın Nevzat ÖZER sunumuna başladı. Konuşmasından Yurdumuzdaki bitki örtüsü ve hayvan çeşitleri ile ilgili bazı bilgiler aşağıda verilmiştir.

Türkiye'de 12 000 adet bitki türü yetişiyor. Ankara'da 2340 bitki türü mevcuttur. Bu bitkilerin 400 tanesi endemiktir. Anadolu'da elmada 500, adet erikte 200, üzümde 1200'den fazla çeşit var.

Şeftalinin ana vatanı Çin ancak Anadolu'da Çin kadar yaygın çeşit var. Kivinin ana vatanı Yeni Zelanda, Ülkemiz kısa sürede önemli kivi üreticisi oldu. Çay bitkisi Çin'den gelmesine rağmen Karadeniz'de hiçbir kimyasal ilaç kullanılmadan son derece kaliteli yerleştiriliyor. Kafkas arısı Artvin'de bulunur. Çok çalışkan, soğuk havaya, sisli havaya dayanıklıdır. Koruma çalışmaları var. Ankara arısının koruma altına alınması çalışmaları devam ediyor. Ülkemizde 468 kuş türü mevcut olup, 25 türün acil korumaya alınması gereklidir. Anadolu'da 380 kelebek türü mevcuttur. Türkiye ormanları doğal ağaçlardan oluşur. Avrupa kıtasının yükseltisi ortalama 200 metredir. Anadolu yükseltisi ortalama 110 metredir. Dağlar, biyolojik çeşitliliğin merkezidir. Anadolu toprakları 12 000 yıllık tarım geçmişiyle yorgun düşmüştür. Üzerine birde toprağın verimli üst tabakasının erozyonla kayba uğraması söz konusudur. 1 cm . toprak 500 yılda oluşuyor. Toprak, hava ve su biyolojik çeşitliliğinin ve canlılığın temelidir. Ayaş hattı farklı coğrafyaların geçiş bölgesi ve bu nedenle bitki zenginliği var. Çabamız bu çeşitliliği geleceğe aktarmak. Ayaş'ta bulunan gen kaynaklarını koruyup, geliştirip, geleceğe aktarmak gerekli. Markalaşma da sağlanabilir. Toprak insana bilgi, haz ve mutluluk veriyor. Sakarya Savaşında Atatürk 'Hattı Müdafaya yoktur, sathı müdafaya vardır. O sath bütün vatandır. demiştir. Biz bu sathtaki her şeyi korumaya çalışıyoruz. Sayın Nevzat ÖZER'in konuşmasından sonra bitki bilim uzmanı Prof. Dr. Mecit VURAL sunumuna başladı. Sunumdan alınan notlar aşağıda verilmiştir.

ENDEMİK BİTKİLER

Biz edindiğimiz bilgilerle, tecrübemizle Anadolu'nun florasını korumak için vicdani sorumluluk taşıyoruz. Emekliyiz ama hala çok çalışıyoruz. Korumaya alma çok yavaş gerçekleşiyor. Her bitki kendi habitusunda, yaşam alanında korunuyor. Bu yavaşlıkta bazı bitkilerin türü yok oluyor. Kardeşlikle, hep birlikte sorumlu olarak çalışılmalı. Ankara'da soyu tükenmekte olan 100 bitki mevcut. Ankara Türkiye florası'nın 1/5 olan 2200 bitki türüne sahip. Bu bitkilerin yaklaşık 400 tanesi endemiktir. Özellikle yapılaşma, taş ocakları ve otoyol yapımı bu florayı bozuyor. Bitkiler hakkında bilgi veren tabelalar yıkılmış. Yerde duruyor. Bitkiler ne işe yarar? Dünya'da var olabilmemiz için insan ve hayvanlara temiz hava ve besin sağlıyor. Sistemin bir parçası.

Yaşam birliktelikle ayakta duruyor.

Ayaş Aysantı belini neden korunmalı?

Korunması gereken önemli türler mevcut. Ankara'ya yakın olması, öğrencilere uygulamalı eğitim verilmesi için önemli. Türk kayagülü için mikrogen merkezi. Altı cinsi bir noktada mevcut. Tür eylem planı başlatmak gerekli. Arıcılıkta önemi ve yeri var. Ayaş arısı dünyada birinci seçildi. Bozkırlardaki endemik bitkiler korunmalı ki arılar değerli balları yapabilsin. Mera olarak değerlidir. Türlerin dar alanlı olarak korunması sağlanmalıdır. Biyolojik çeşitliliği gösteren panolar halkın ilgisini çekecek şekilde gösterişli yapılmalı. Ayaş çançıçeği, Aysantı belinden dünyaya tanıtılmıştır. Bozkırlarda çok çeşitli bitkiler yaşar. Birim alandaki tür sayısı fazladır. 100 metre kare alanda 80 kadar tür sayılabilir. Bu bir rekordur. Bayır borçağı çalı formunda olup, dünyada nadir görülür. Ayaş'ın güzel bir bitki örtüsü var. Ancak hobby bahçeleri bu bitkiye zarar veriyor. Bu bitkiden 80-90 yaşama birliği var. Hünkârbeğendi Aysantı belinde mevcut.

Aysantı belinin bitkilerinin tek tek tabelasının yapıp belediye binasının önüne koyulması gerekli. Alandaki meralar sürülüyor. Bitkiler ölüyor. Kayıpların maddi değerini bilmiyoruz. Para ile izole edemeyiz. Ayaş geveni, yurt geveni Aysantı belinde mevcut. Türk kayagülü tel örgüsü ile korumaya alındı. Tarla sahibi ile görüşülerek tel örgü aşağı kaydırılmalı.

Ayrıca Aysantı belindeki bitkilerin bir kısmı için hocamızın verdiği bilgiler aşağıdadır;

Yörük taşçantası bitkisi mevcut. Kalp çantası endemik olmayıp, nadir görülen bir bitkidir. Ayaş kasidesi endemiktir ve korumaya alınmalıdır. Pembe çiçekli kreps Ayaş'a özgüdür. Diğer kreps bitkileri mor renklidir. Hanım çayı Sivrihisar'a kadar yaygın bir bitkidir. Dağ kekiği yaşam birlikleri mevcuttur. Adaçayı önemlidir. Geven türleri (torbalı geven) mevcuttur. Kahkaha çiçeği mevcuttur. Siyah ot endemik bitkidir. Cıvıv otu mevcuttur. TEMA'nın eğitim ordusuna ihtiyacı var. Öğretmenler bölge için hazırlanacak sunumlar ile bilgilendirilmeli.

Sayın hocamız Prof. Dr. Mecit VURAL'ın yukarıda özetini verilen konuşmasından sonra kürsüye Gökler köyü muhtarı çıktı. Konuşmasında: **"Toprak, su, hava insanoğlunun yaşaması için gerekli üç unsurdur. 133 kooperatif kurulmuş toprak kalmadı. Hobby bahçeleri su kaynağını kuruttu. Hayvanların merası kalmadı. Havaya dokunamadılar. Artık üretim de yapılmıyor. Üretim olmayınca hiçbir şey olmaz. Havaya, toprağa, suya sahip çıkmak lazım. Pandemi üretim için önemi ortaya çıktı."** şeklinde görüşlerini ifade etti.

CHP Ayaş İlçe Eğitim Sekreteri Yusuf DEMİRCAN; "Böyle bir toplantıda Kaymakamımız, üniversiteden temsilci niye yok? İlçemize yakın Taşocağı üç tane var. Tozları ciğerlerde ve sularımız 10 sene sonra yok olacak, çünkü; Dinamitlerle yeraltı sularının yeri değişiyor" açıklamasında bulundu.

Ayrıca; toplantıda aşağıdaki sorular soruldu.

Çevremizdeki endemik bitkiler taş ocaklarından nasıl etkileniyor?

Taş ocaklarının partikülleri solunuyor. Bu soluma ile gelecekte neler yaşanacak?

Vadilerin, dağların konumu çok önemli. Kuran-ı Kerim'de de bu dağlar denge unsuru deniyor. Bu dağların biri bitti. Biri yarım. Ne olacak?

TEMA Ankara Sorumlusu Nevzat ÖZER aşağıdaki açıklamaları yaptı:

Kanadalılar Kazdağlarından 200.000 ağaç kesti. Türkiye'nin % 65'ine maden ruhsatı verilmiş.

Türkiye'de Dünya Sağlık Örgütü standartlarında temiz hava soluyan şehir yok, bazı yıllar; Ardahan, Artvin gibi şehirler girebiliyor. Kullanılan fosil yakıtlar, özellikle kömürlü termik santrallerin de artırdığı hava kirliliği nedeniyle ortaya çıkan hastalıklardan yılda 35.000-40.000 insan hava problemleri ile hayatını kaybediyor. Biz son nesil değiliz bu topraklarda. Geleceğe devredeceğiz.

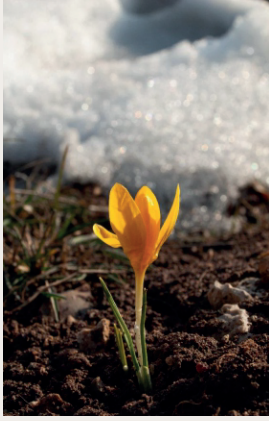
Gökler Köyü Deneği Başkanı Ali GÜVEN; "Süresi biten taşocakları kapatılmalı. Yeniden açılmamalı. Ankara armudu, Ayaş armudu da kalmadı" şeklinde konuştu.

Atılğan ailesinin genç üyesi "Ayaş'a termal sera yapılmalı. Bu endemik bitkilerin görülmesi sağlanmalı. Gölet yolunda sera yapılabilir" önerisinde bulundu.

Sonuç olarak; Ayaş'ın bitki hazinelerini bu etkinlik ile öğrendik. Ayaş Belediyesi, Çankaya Belediyesi, Ayaş Derneği ve TEMA Vakfı bir araya gelerek güzel bir etkinliğe katkı sağladılar. Emegi geçen herkese sonsuz teşekkür ederiz. Ayaş için çalışmalarımız devam edecektir. Saygılar...

Resimli Türkiye Florası Atlası hazırlıyoruz. Bittiğinde 50 cilt olacak. Bu eser Ayaş Kütüphanesinde de bulunmalı.

SARI ANKARA ÇİĞDEM'İNİ (CROCUS ANCYRENSIS) ARARKEN

Üniversite öğrenciliğim döneminde, endemik türlerle ilgili fotoğraf çalışmaları yapmayı hayal etmişim. Çekeceğim fotoğraflar için yaptığım akademik araştırmalarda bir Japon fotoğraf filmi kullanmayı planlıyordum. Çünkü filmin renk sıcaklığı, fotoğraflamayı düşündüğüm çiçeklerin renklerini doğru ifade etmeme yardımcı olacaktı. Yıl 1985'ti. Uzun geçen kış, Ankara'dan yavaş yavaş çekiliyordu. Karlar eriyor, hava ise ısı kaybı nedeniyle gün boyu soğuk kalıyordu. Fotoğraf çantamı ve yardımcı

ekipmanlarımı arabama yükledim. O gün, hayallerimi süsleyen Sarı Ankara Çiğdem'ini (Crocus ancyrensis) arayacaktım. Yola çıktım ve kısa süre sonra Ayas Beli denilen coğrafi alana vardım. Arabamı yol kenarındaki bir cebe park ettim. Fotoğraf çantamı ve eşyalarımı alarak bozkırın içine girdim. Karlar eriyordu. Hava soğuktu ve keskin bir rüzgâr esiyordu. Güneş ışıklarını eğik açıyla yeryüzüne bırakıyordu. Bu ışıklar bozkırı aydınlatıyor, ısıtıyor ve atmosferine büyümlü bir görünüm kazandırıyor. Ayas Beli, bozkır. Burası çok özel bir alandı. Bozkır, tür çeşitliliği açısından zengin bir biyolojik alan yani biyomdu. Karların erimesiyle birlikte bahar gelecek, çiçekler açacaktı. Eriyen karların arasından çıkan sarıçiçekleri, yani çiğdemleri gördüm. Çok heyecanlanmışım.

Yürüdüm... Yürüdüm... Yürüdüm...

Örtümü yere serdim ve diz çöktüm. Bir Ankara çiğdemine dokundum. Heyecanım daha da arttı. Fotoğraf makinemin vizöründen çevremdeki sarıçiçekleri izledim. Artık fotoğraflamalıydım. Eğildim, biraz daha yaklaştım. Yüzümden heyecan, soğuk rüzgârın getirdiği tatlı bir tebessüm vardı. Seyrettiğim Ankara çiğdemi için deklanşöre bastım. Rüzgârın dinmesini bekliyordum. Rüzgâr estikçe çiçekler sallanıyordu. Ara ara sallantıların durmasını fırsat bilerek deklanşöre basıyor, çiğdemlerin fotoğraflarını çekiyordum.

Güneşin eğik ışıkları çiçeklerin üzerine düşüyor, yapraklarının kadifemsi dokusunu ortaya çıkarıyordu. Vizörden baktıkça heyecanım artıyordu. Rüzgâr soğuktu. Titriyordum. Nefesimi tutuyor, deklanşöre basıyordum. Her kare yeni bir çiçek, yeni bir fotoğraftı. Güzel bir fotoğraf çekmek için önce sabretmek gerekir. Fotoğraf çekmeden önce yeterince beklenir, uygun ışık yakalandığında deklanşöre basılır. Ardışık kareler çekilir ve ardışık olarak anlar durdurulur. Çektiğim fotoğraflarda yalnızca çiçekler yoktu. Kışın gidişini, baharın gelişini; bozkırın soğğunun içinde bulunan hayallerimi ve umutlarımı da çekmişim. Bir süre daha çiçeklerin yanında yere uzanıp çevreme baktım. Bir de ne göreyim... Birkaç kardelen! Kardelenler sanki "Beni de çek" der gibi sallanıyordu. Örtümü onlara doğru kaydırdım ve birkaç kez daha deklanşöre basarak kardelenlerin de fotoğraflarını çektim. Güneş yükseldikçe çiçeklerin dokuları kaybolmaya, atmosferin büyümlü bozulmaya başladı. Ekipmanlarımı topladım. Yeni arazi çalışmalarını hayal ederken bozkıra son kez baktım. Bir süre sonra bozkır hiçbir şey yaşanmamış gibi görünecekti. Arabama yöneldim. Bir sonraki çalışmamda Ankara-Haymana yolundaki bozkır arazilere girecek, orada başka bir endemik tür olan ve onu fotoğraflamamı bekleyen Yanardöner çiçeğini (Cyanus tchihatcheffii) hayale daldım. Eve döndüm ve karanlık odamda fotoğraflarımı hazırlamaya koyuldum. Filmler banyodan geçti, izlediğiniz görüntüler fotoğraf kâğıtlarına yavaş yavaş doğdu. Bir kupa çayın buğusu arasında fotoğraflara baktım uzun uzun. O karelerde yalnızca sarı çiğdemler ve beyaz kardelenler yoktu. Orada sabır vardı. Orada emek vardı. Orada bozkırın büyümlü atmosferi vardı. Orada, soğğun içinden geçen ve Ankara Çiğdemlerini aydınlatan ince bir umut ışığı vardı. Ve ben biliyordum. Bu fotoğraflara izleyen herkes, belki fark etmeden, bozkırın o sessiz nefesini duyacaktı.

Biyolog - Öğretmen - Yazar
Abdülkerim Gür

BELEDİYE BAŞKANINDAN MESAJ VAR

Kıymetli Ayaşlı hemşerilerim, Değerli Büyüklerimiz, sevgili gençler ve çocuklarımız,

Tarihiyle, kültürüyle ve insanıyla Anadolu'nun, müstesna, ilçelerinden biri olan güzel Ayaş'ımızda. Sizlerle bir arada olmaktan büyük bir memnuniyet duyuyorum.

Ayaş; geçmişiyle gurur duyduğumuz, bugünü birlikte omuzladığımız ve geleceğini hep birlikte inşa etmeye kararlı olduğumuz bir ortak değerdir. Bizler, yerel yönetim anlayışımızın merkezine insanı koyarak, ayırtırmadan, ötekileştirmeden her mahallemize, her hemşerimize eşit mesafede hizmet etmeyi temel ilke edindik.

Bugün attığımız her adımda, aldığımız her kararda; Çocuklarımızın yarınlarını, gençlerimizin umutlarını, büyüklerimizin emanetini gözetiyoruz. Ayaş'ı tarihine yakışır, geleceğe güvenle bakan bir ilçe haline getirmek için var gücümüzle çalışıyoruz.

Çalışmalarımızı siz Ayaşlı hemşehrilerimize detaylı olarak tek tek anlatacağım, ancak sadece mali durumumuz hakkında kısa bir bilgi vermem gerekirse; Görevi devraldığımızda, belediyemizin esnafa ve devlete olan 40 milyon TL'ye yakın borcunu ödeyerek bitirdik, bir çoğu iş makinesi olmak üzere 17 araç aldık ve paralarını ödedik, çeşitli meslek gruplarından 40'a yakın yeni çalışma arkadaşımızı bünyemize kazandırdık ve bu yıl dahil önümüzdeki süreçte planladığımız bazı yatırımlar için kasamızda yeteri kadar para biriktirdik. Bunların çoğunu Belediyede yaptığımız tasarrufa ve sıkı mali kontrolümüze borçluyuz.

Bu vesileyle; ilçemize katkı sunan ve sunmuş tüm hemşehrilerime, muhtarlarımıza, sivil toplum Kuruluşlarımıza, ve geçmiş dönem Belediye Başkanlarımıza, Meclis Üyelerimize ve belediye çalışanlarımıza yürekten teşekkür ediyorum.

İnanıyorum ki: sizlerin desteğiyle, birlik ve beraberlik içinde Ayaş'ı daha güzel yarınlara hep birlikte taşıyacağız.

Saygılarımla.

İzzet DEMİRCİOĞLU
AYAŞ BELEDİYE BAŞKANI

50-60 YIL ÖNCESİNDE AYAŞ'IN KALKINMASI İLE İLGİLİ, KAYITLARA GEÇMİŞ ÇALIŞMALAR

İlçemizin durumu ve kalkınması konusunda, düşünen ve fikir ileri süren hemşehrilerimizden bir kısmının, Ayaş Derneği'nin geçmiş yıllardaki yayın organı Ayaş Dergisinde yayınlanmış makalelerine rastladık. Bunların hatırlanması ve yeniden kayıtlara geçmesi için taradık. Bu konuda zihin yoran ve çoğu rahmetli olmuş, değerli hemşehrilerimizi bu vesile ile rahmetle anıyor, şükranlarımızı sunuyoruz.

1-Mayıs 1967 de Ayaş Dergisinin 1.sayısından;

a) Süha Böke, Ayaş Kalkınabilir mi? 3 Başlıkta plan yapmış

b) Yiğit Gülöksüz, Şehirleşme açısından Ayaş'ın Nüfus problemi

-Ankara ve Ayaş'ın nüfus ilişkisi

2-Temmuz 1967' de 2.sayısından;

a) Süha Böke, Ayaş Kalkınabilir mi?

"Gençler ile geleceğe ümitli" bir dut bayramında

b) Dr. Hayati Gürtan, Ayaş'ın ormanlık yönünden etüdü

3-Haziran 1968 3. Sayısından;

a) Satılmış Çağlar, Toplum Kalkınması, Tarım- Sanayi (üretim, pazarlama) Öneri Halk gücü+Devlet katkısı

b) Ayaş Kaphıcası K, CO3 (bi karbonat) (-2) 31-27 derece Norostatik (felç) ve Hipostatik hastalık (içme) ihtisaslaşma ile Milli Sağlık

c) H.Cahit Tuncer "kooperatifçilik"

4-Kasım 1968 4.Sayı

a) Osman Öztaş, Ayaş Nasıl Kalkınır? 7 başlıkta Kalkınma sıralanmış-Koop kurulması önerisi.

5-Haziran 1970 (5.sayı)

a) Yiğit Gülöksüz, Ayaş'ın Gelişme Problemi

-Rekabet

-Ana Kente Yakın- sermaye ve işgücü kente kaçıyor.

6-Ocak 1972 6.sayı

a) Selahattın Süer, "Kalkınma için" Bağ,Bahçe,Tarım, Turizm.

b) Ünsal Oltan, Karakaya Havuzu Tesise Dönüştürülsün

c) H.Vahdi Ertan, Sağlık Turizmi/Şantiye Şehri

Günümüz gündeminde olduğu gibi, daha önceki yıllarda da ilçemizin kalkınması için düşünen hemşehrilerimizin görüşlerini kaleme aldıklarını görüyoruz. Elbette, görüş ve kalemi güçlü bu hemşehrilerimizi buradan anıyor, ahirete göçenlere Allah'tan rahmet hayatta olanlara sağlıklı ömür diliyoruz.

Önümüzdeki sayı için; son 25-30 yılda yine aynı konuda düşünüp kaleme alan hemşehrilerimizi de araştırıp yayınlamak isteriz.

Bu yazıların aslını Vakıf/ Dernek ofisimizden temin edebilirsiniz. Dün neleri konuşurken, bugün neredeyiz? ve neleri konuşuyoruz? Ne kadar mesafe aldık?

Bunları da siz okuyucularımıza bırakıyoruz.

KATKI VERENLERE TEŞEKKÜR TÖRENİ

Kültür evimizin restorasyonuna , müze oluşumuna baştan itibaren katkı veren ve Kültür Evi'mizdeki yerleşiminin tamamlanmasında emeği geçenleri ve katkı verenleri anmayı ve onurlandırmayı amaçlayan bir tören düzenledik. Törenimize ; Kaymakam Muharrem Eligül ile Belediye Başkanı İzzet Demircioğlu ve ilçemiz protokolü ile Ayaşseverlerden oluşan davetliler katıldı. Törenin açılışında; Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk, aziz şehitlerimiz, ebediyete irtihal etmiş gazilerimiz için saygı duruşunda bulunuldu ve İstiklal Marşı okundu.

Dernek ve Vakıf Başkanı Müşteba Yertutan toplantının anlamını ve önemini belirten bir konuşma yaptı. Konuşmasında: Ayaş'ta ilk müze çalışmalarının 1998 yılında ilçe merkezinde Paşa Hamamında başladığını ve bu konuda yerel yönetim ile işbirliği yapan Ayaş Vakfı yönetimi ve kadınlar grubunun çok emeği geçtiğini, ancak daha sonraki yerel yönetimlerce daha ileri götürülmesi gerekirken maalesef geri gittiğini iki defa müze objelerinin taşındığını, bu sırada zayi ve hasarların olduğundan bahsetti. Kültür Evinin restorasyonundan sonra, depolarda muhafaza edilen objelerin buraya taşınarak yerleştirildiğini anlattı. Şimdilerde; turizmin Kültür ve müzenin öneminin daha fazla kavrandığını hatırlatan başkan, burasının Ayaş Halkının malı olduğunu vurgulayıp, burada "Atalarımız Nasıl Yaşamış ve Neler Kullanmışlar " temasıyla açılan müzenin gelecek kuşaklara aktarılıp taşınması gerektiğini hatırlattı. Katılımcılara ve emeği geçenlere bir kez daha teşekkür etti.

Yüksek Mimar Semra Ener, Kültür evinin restorasyonu ve aşamaları konusunda bir konuşma yaptı ve emeği geçenlere teşekkür etti.

İlçe Kaymakamı Muharrem Eligül ile Belediye Başkanı İzzet Demircioğlu da törende yaptıkları konuşmada, turizm ve kültür aktarımının önemin belirtip bu tür gayret gösteren ilgili ve emeği geçenlere ayrı ayrı teşekkür ettiler.

Daha sonra ; törende; Kültür Evi ve müze oluşumuna katkı ve emekleri unutulmayan; Yüksek Mimar Semra Ener ve Ülker Ünsalan'a Kaymakam ve Belediye Başkanı tarafından plaket takdim edildi. Ayrıca da; Ülker Ünsalan ile merhume Emine Kökten (Özyörük) ve yine merhume Nüzhet Sarıkaya'nın isimlerinin mevcut odalara verilmesi ile ilgili kordela kesimleri yapıldı.

Katılımcıların gruplar halinde müzeyi gezmelerinin ardından ikramlarda bulunulup yine toplu resimler çekildi.

Yeşil Ayaş Dergisi olarak; Kültür Evinde Müze açılması ile ilgili emeği geçenlere teşekkür ediyor, ilçemiz Kültür Değerlerinin taşınması ve turizmine hayırlı olmasını diliyoruz.

BURS VERİYORUZ

Geçtiğimiz yıllarda olduğu gibi, 2025-26 Eğitim öğretim yılında da ilçemizden yüksek öğretim okuyan toplam 17 öğrenciye burs veriyoruz. Bursiyerlerimizden 7'si geçtiğimiz yıldan başarılarını kanıtlayarak devam eden, 10'u da yeni başvuru olarak burs almaya hak ettiler.

Bu yıl geçtiğimiz yıllardan farklı olarak bursiyerlerimizi üç ayrı kategoriye ayırdık. Şöyle ki; Tıp, Eczacılık ve Veterinerlik okuyan öğrencilerimizi bir sınıfta, Mühendislik okuyan öğrencilerimizi bir başka sınıfta ve ön lisans ile diğer dört yıllık Üniversite okuyanları da bir diğer sınıfta topladık. Tabii ki bu tasnife göre de, aylık burs ödemelerimizi farklılaştırdık. Bilindiği gibi; Hayırsever hemşehrilerimizin bize emanet ettikleri paraları Derneğimizin banka hesaplarında

“Burs Fonu” adı altında bir fonda topluyor, oradan da bu öğrencilerimize aktarıyoruz. Bu arada, bir konuyu da buradan hatırlatmakta yarar görüyoruz. Geçtiğimiz üç yıldır; Merhume Bedriye Özlü'nün varisleri tarafından burs hesabı fonumuza kız öğrencilere verilmek üzere para aktarılmaktadır. Bu yıl da bu paradan, 6 başarılı kız öğrencimize burs ödenmektedir. Diğer hamiyetperver hemşehrilerimizin fona aktardığı para ile ise, diğer 11 öğrencinin bursu karşılanmaktadır.

Yardımsaver hemşehrilerimizin “öğrenci bursu “ adı altında yaptıkları ödemeleri için şükranlarımızı sunuyor, bursiyerlerimize de başarılarının devamını diliyoruz.

KÜLTÜR EVİMİZİ ZİYARETLER

Tema Vakfı Eğitimcileri

EBED Derneğinden Bir Grup

EBED Derneğinden Bir Grup

Tema Yetkilileri

Bir Grup

Bir Grup

AZERBEYCAN GEZİSİ VE İZLENİMLERİ

Mayıs ayının ilk haftası bir Pazar günü Ankara'dan uçakla başlayan Azerbaycan gezimiz için Esenboğa Hava alanında toplandık. İki saat süren uçak yolculuğumuzun sonunda Bakü'ye ulaştık. Uçak yolculuğumuzda bulutların üstünden karlı dağlar, ovalar, vadiler ve akarsuların üzerinden geçip, Hazar Denizi (gölü)'nün görülmesiyle alçaldık. Bakü'ye indiğimizde valizleri aldıktan sonra, bizi bekleyen rehberimizle karşılaşp tanıştık. Otobüs ile otelimize geçmeden önce panoramik şehir turu yaptık. Otele vardığımızda, odalarımız belirlenmişti.

Akşam yemeği için özel mekanlar ayarlanmıştı. İlk günün mekanı Şirvanşah Restoranı idi. Burası, restore edilmiş bir mekan ve yerel ürünler, yörede kullanılan alet ve edevatlar, giysiler ile müze haline getirilmiş bir mekan. Bu mekanın salonlarından birinde canlı müzik eşliğinde ağırlandık. Masalar, çok çeşitli aperiatiflerle bezenmişti. Sadece bunlarla bile doymak mümkün iken, ardından ana yemek, çömlük yerine hamurla kaplanmış ve fırınlanmış kebab; üzerinde, adana, biftek, köfte ve tavuk kanat ile birlikte servis edildi. Ardından, baklava ve çay servisi de unutulmamıştı. Sabah kahvaltılarını kaldığımız otelin restoranında aldık. Açık büfe halindeki kahvaltılar, çok zengin ve muhteşem güzellikte idi. Azerbaycan özel yemeklerinden oluşan menüyü aldık.

Hazar gölünün çevresinde "Ataşgah Yanardağ" adıyla anılan yöreyi gezdik. Buradaki, yıllardır yanmaya devam eden ateş dolayısıyla, ateşe tapanlar sıkça ziyaret ediyor, ateş çevresinde Hindular ayin yapıyorlar. Biz de, gezimiz sırasında bir ayine rastladık. Hazar Gölü çevresinde yüzlerce rampa / pompa ile yer altından petrol çıkartılıyor. Bunlar, kısım kısım kanallarla toplanıyor, rafine edilmeye gönderiliyor.

Gezimizin bir bölümünde, Karabağ savaş anılarının sergilendiği açık alanda, Ermenilere ait terk edilmiş savaş artığı silahları ayrı ayrı inceledik. Dış şehirde, tüm Bakü'yü görebilen bir alanda, Haydar Aliyev Kültür Merkezine uğradık. Burası, geniş bir alana kurulmuş modern bir tesis ve geçmişten kalan kültür değerleri ile, günümüz modern sanat ürünleri, beş ayrı kat halinde çok emek verilerek sergileniyor.

Gezimizin son gününün neredeyse tamamını alışveriş ile geçirdik. Zaten yüklü sipariş ile gelen konuklar, başta çay olmak üzere siparişleri aldılar.

Azerbaycan gezimizde; Azeri kardeşlerimizi tanıma imkanı bulduk ve oralardan değişik anılar topladık. Gerek kaldığımız otelde, ve gerekse gezdiğimiz sokaklarda ve özellikle alışveriş yapılan mekanlarda, sanki Türkiye'nin 82. vilayetinde geziyor gibi rahat ve güvende idik.

ÇEVRE GEZİLERİMİZ

KALECİK, KESİKKÖPRÜ, JAPON BAHÇESİ VE BALA

Çevre gezilerimize; Kalecik, Kesikköprü, Japon Bahçesi ve Bala gezisi ile devam ettik. Sabah kahvaltısını aldıktan sonra Kalecik için yola çıktık. Rehberimiz yolda iken, Kalecik Belediyesi turizm yetkilisi ile irtibata geçmiş olacak ki bizi Belediye binası önünde karşıladı. Rehber ilçenin tarihi ve doğası ile ilgili bilgiler verirken: “Kurtuluş savaşında İnebolu’dan cepheye, cephane taşıyan kağınların güzergahında bulunan (İstiklal Yolu) üzerinde bulunan ilçede, imalatı yapılan peksimetlerin cepheye ulaştırıldığını, ayrıca ilçenin kendi imkanlarıyla bir tayyare satın alınarak savaşta kullanılmak üzere Hava Kuvvetleri’ne teslim edildiğini” açıkladıktan sonra, açık hava tarih müzesine ve oradan da ilçenin özel üretim Kalecik Karası şarap üretim tesislerine ve daha sonra da yörenin unlarından imalatı yapılan ve Belediye’nin işlettiği Ekmek-Börek fabrikasına götürdü. Buradan ekmek ve “Kalecik Böreği”nden satın aldık.

İlçenin Belediye Başkanı; sanayi çarşısı içerisinde “Ekmek - Börek fabrikası” işletiyor, burada yöresel ürünleri de pazarlıyor, ayrıca da; ilçeyi bir şantiye alanına çevirmiş, eski konutlar restore ediliyor, her tarafta inşaat sahası görmek mümkündür.

Keskin üzerinden Kızılırmak üzerindeki Kesikköprü tarihi köprüsünde toplu bir resim sonrası, Seyir tepesinden vadinin oluşturduğu Kanyon’u gözlemledik.

Gezimizin bundan sonraki durağı Japon Bahçesine doğru yola çıktık. Günlerin kısalığı dolayısıyla mesai saatinin bitmesine az bir süre kalmıştı ki, Japonlar tarafından finanse edilerek, yörenin tarihi birikimini doğal yapı içerisinde sergilemek üzere yaptıkları tesise ulaştık. Yörede kendi imkanları ile yapılan kazılarda elde edilen tarihi objeler, kapalı alanda sergileniyordu. Bizlere sinevizyon ile tanıtım yapıldı. Açık alanda düzenlenen tabiat parkını da gezme imkanı bulduk.

Dönüş yolunda Bala’ya geldiğimizde hava kararmıştı. Şehir merkezinde bir kafede mola verip birer akşam çayı yudumladıktan sonra, aracımızla ilçeyi panoramik olarak gördük. Her zaman olduğu gibi, gezimiz bulvar üzerinde sona erdiğinde vedalaşıp bir başka gezilerde buluşma dileklerimiz ilettik.

SAĞLIK TURİZMİ GEZİSİ

Heşehrilerimizle, hemen hemen her yıl yaptığımız sağlık turizmi gezimizi, bu yıl da Ayas İçmece ve Kaplıcalarına yaptık. Ulaşım için, Turizm firması sahibi Muharrem Türk’den temin edilen araç ile Ankara’dan hareket ettik. Tesise ulaşım, odalarımıza yerleştikten sonra, hemen içme suyundan yararlandık. Daha sonra Termal sudan yararlanmak üzere, şifalı su havuzuna indik. İki gün süreyle tesisin her iki olanağından da yararlandık. Tesisin Yönetici heşehrilerimizden gerekli ilgi ve alakayı gördük. Özellikle açık büfe kahvaltı ile akşam yemeklerinin mükemmel olduğunu söylemeliyim.

Dönüş yolculuğumuzu, Ayas Belediyesi’nin destek ve katkıları ile gerçekleştirdiğimizi belirtmek isterim. Dönüş sırasında Ayas şehir merkezindeki molamızda, alışveriş yapma imkanı bulduk. Öğlen yemeğimizi yedikten sonra Ankara için yola çıktık. Ankara’da yolculuğumuz Ulus’ta vedalaşarak sona erdi.

Bu gezimiz sırasında bize katkıda bulunan Muharrem Türk’e, Ayas İçmece ve Kaplıcaları Tesis yetkilileri ve çalışanlarına ayrıca, Ayas Belediyesi yetkililerine teşekkür ederiz.

YÜKSEK ÖĞRENİM GÖREN İHTİYAÇ SAHİBİ HEMŞERİLERİMİZE, SİZLERİN KATKILARI İLE BURS VERİYORUZ. KATKILARINIZ İÇİN TEŞEKKÜR EDERİZ.

MEHMET ÖZLÜ'YÜ ZİYARET ETTİK

Ayaş sevdalısı hemşerimiz Mehmet Özlü'yü ofisinde ziyaret ettik. Kendisiyle Ayaş'ın sorunları ve kalkınması ile ilgili sohbet ettik. Her yıl, gerek Derneğimiz üzerinden ve gerekse kendi adına Ayaşlı başarılı üniversite öğrencilerine burs veren Mehmet Özlü, 2025-26 eğitim döneminde de burs vermeye devam edeceğini söyledi.

Ayaş ve Ayaşlı aşığı abimiz, İlçenin kalkınmasında kalıcı bir eser kalması için kendisinin de bir katkısı olmasını arzu ettiğini belirtti. Bu konuda değerli fikirlerini bizimle paylaşıp önerilerde bulundu. Kendisine sağlıklı yaşam diliyor, her türlü katkıları için teşekkür ediyoruz.

ÜLKER TEYZEYİ ZİYARET ETTİK

Ayaşsever hemşerimizi kaldığı Dinlenme Tesisinde ziyaret ettik. Kendisiyle Ayaş ve Kültür Evi ile ilgili sohbetimiz epeyce uzun sürdü. Kendisinin Ayaş sevgisi , Ayaşlılara olan ilgisini; Ankara'da İstanbul'da Erdek'te ve hatta Amerika Birleşik Devletleri'ndeki yaşamından örnekler ile dinledik. "Kültür Evi'ni sağlığımdayken bir görebilsem" özlemini, görüp yaşadığını belirttiği konuşmasında "daha neler yapabiliriz" ile devam ettirdi. Kendisinin bize yol gösterici fikirleri ile birlikte, Kültür Evi ve dernek işlerinde kullanılmak üzere, önemli bir miktar nakit yardımda bulundu. Kendisine katkıları için teşekkür ediyor, sağlıklı ömür ve yaşam diliyoruz.

Hesap adı: AYAS İLÇESİ VE KÖYLERİ KÜLTÜR KALKINMA GÜZ.YARD.DERNEĞİ
1_Dernek aidat/ bağış İBAN: TR40 0006 4000 0014 2186 8479 43
2_Dernek öğrenci burs İBAN : TR03 0006 4000 0014 2186 7886 63
Vakıf için Hesap adı: ANKARA İLİ AYAS İLÇESİ KÜLTÜR KALKINMA YARD.VE
DAY. VAKFI İBAN: TR 79 0001 0016 8383 3221 605001

Katkılarınız için teşekkür ederiz

KEZBAN TEYZE'Yİ ZİYARET ETTİK

Daha önce hayat hikayesini dinleyip dergimizin 20. sayısında yayınladığımız Kezban Yıldız Teyze'mizi, bu defa Yağmurdede mahallesi/köyündeki kendi evinde yeniden ziyaret ettik. Değişik konularda yapılan sohbet sonrasında, kendi el emeği, değişik model örgülerden (kazak,hırka,şal,eldiven,çorap vb.) oluşan bir sergiyi hayranlıkla ve beğenerek izledik. Bunlardan, bir bu kadarının son yıllarda eş dosta hediye edildiğini, bunların ise artakalanlar olduğu ve bunların yaklaşık olarak yirmi katı kadar üretim yaptığını vurguladı.Tabii ki bizlere de elemeği ürünlerinden hediye etti. Severek ve de özenerek üretim yaptığını söyledi.Bu örgülerin hammaddesi olan, tiftiğin eğirilmesinden ip haline getirilmesi ve renklendirmesine kadar kendisinin yaptığını anlattı.

Sof ürünlerine taleplerin son yıllarda azaldığını, hatta bu işlerle ilgilenenlerin sayısının da azaldığını, hatta hemen hemen kalmadığını, dolayısıyla üretimin de, buna bağlı olarak azaldığını anlattı. İnsanların doğaldan uzaklaştığını, makine üretimi giysilere yöneldiğinden bahsetti.

Seksen küsur yaşındaki Kezban Teyzemiz, el maharetlerinin ününü duyan Koç Üniversitesinin ilgili bölüm yetkililerinin kendisini ziyaret ederek, bilgiler aldıkları ve görseller hazırladıklarını, bunlardan kitap hazırladıklarını anlattı. Kendisinin ve örgülerinin resimlerinin de olduğu "sof" kitabını gösterdi.

Ayrıca; zamanın Hollanda Ankara Büyük Elçisinin sof ürünlere ilgisi dolayısıyla başlayan dostluk oluştuğunu, bu dostluk dolayısıyla da birkaç kez Yağmurdede'ye geldiğini anlattı.

Konu açılmışken, köyün adının nereden geldiğini, önceki adının "Dastar" olduğunu, sonradan "Yağmurdede" adının verildiğinden de bahsetti. Köydeki yağmurdede yaturından bahsetti. Buna bağlı olarak, köyün isminin Yağmurdede aldığını, bu yatur mezarının da geçtiğimiz yıllarda onarımının sağlandığını anlattı.

Ramazan yemekleri verilmesi konusundaki çabaları ile Vali ve Kaymakamı köye getirdiğini anlattı. Bu makamlarla kurduğu diyalog ile köyün kısmi ihtiyaçlarının karşılandığını anlattı. Şimdilerde ilerlemiş yaşı dolayısıyla hareket kabiliyetinin sınırlı oluşu nedeniyle bu etkinliğe devam edemediğini üzülenek söyledi.

Zihninin hala parlak oluşunun kanıtını; 5 yıl ayrı ayrı öğretmenlerde okuduğu, onlardan her birini isimleri ile bahsetti. Ayrıca okula gelen müfettiş için okuduğu şiiri bizler için de okudu.(Bu şiiri ayrıca aşağıda yayınlıyoruz.*)

Kezban Teyze'nin el ürünleri becerisinden sonra, sohbetinden de keyf aldık.Kendisine sağlıklı uzun ömür diliyoruz.

ATATÜRK İÇİN

*Senin için yüksekliğin hududu yoktur Kemal Atatürk
Dünyada çok millet var,türlü türlü devlet var,
Fakat onlardan biri,eski çağlardan beri,
Pek çoğuna kök olmuş,yıldızlara gök olmuş,
Hepsi ondan türemiş,ondan kopup üremiş,
Onun adı Türk'tür.Türküz Tanrı'ya şükür,
Dili Türk, dileği Türk, kim varsa büyük küçük
Hepsi o ulustandır,ona kutlu vatandır.
Ayyıldızın gölgesi, ataların ülkesi
Bütün Asya,Afrika, baştan başa Avrupa
Aknlarıyla dolmuş, dünya ona yurt olmuş.
Kurmuş nice devletler, nice medeniyetler.
Dünya böyle olunca, varlığı yer boyunca
Saklı bir yaratıcılık,dünyaya yeni bir ışık
Yeni bir ruh verecek, dileğine erecek
Bu kırılmayan bu hızla,kendimize, adımızla,
Dünyalara ün vermiş olacağız, bu yakın.
Yeter ki çok çalışalım.
Türk demek yüksek demek,daha yükselecek demektir.*

Kemal Atatürk.

'BOYALI FENGERE KADIN ELİ KOOPERATİFİ ZİYARETİ

Çevremizdeki başarılı kadın kooperatiflerini ziyaret etmeyi planlamıştık. Bunlardan ;Boyalı Fengere Kadın Eli Tarımsal Kalkınma Kooperatifi ziyaretimiz ve incelemelerimizden olumlu izlenimlerle ayrılırken okurlarımızla da paylaşmak istedik.

Bahriye Süer,Güdül ilçesine bağlı Boyalı köyü doğumlu, ancak yaşantısının büyük bir kısmını Ankara'da geçirmiş, iki çocuk yetiştirmiş "girişimci ruhlu" bir ev kadını. Yıllar sonra, eşinin de emekliliği sonrası, köyüne dönmeyi ve hizmet etmeyi planlar. Eşinin de desteği ile önce, ailesinden kalan arazi üzerine bir mesken yapmayı planlayıp uygularlar. 2019 yılı yerel seçimlerinde köy muhtarlığı için aday olur ve kazanır. Bu durum yörede büyük bir ilgi ve destek bulur. Bundan sonra; yavaş yavaş plan ve projelerini teker teker uygulamaya koyar. İlk uygulaması bir kadın kooperatifi kurmaktır.Yedi kurucu üye ile başlanan yolculukta yaşanan sıkıntılardan bahseden Bahriye hanım, "Kooperatif Kuruluş Sermayesi" için zorlandıklarını ve Güdül Kaymakamlığından destek aldığını da anlattı.Kısa bir sürede 13 kadın ve bir erkek üyeye ulaşır. Amaçlarını; kadın eliyle üretim yapmak, kırsalda yaşayan kadınlara istihdam sağlayarak, kadınların Ev Ekonomisine katkıda bulunmalarını sağlamak olarak özetlemiştir.

İlk uygulama; Güdül Leblebisi, domates sosu, yöresel kurutulmuş sebze ve meyveler ile reçeller ve pekmez üretmek ve pazarlamak oluyor. Üretim ve pazarlamada, ürünlerin doğal ve katkısız olmasına özen gösteriyorlar Burada, Tarım İl Müdürlüğü ve Uluslararası Tarım Teşkilatı (FAO) yetkililerinden üretim ve pazarlama teknikleri konularında değişik eğitimler aldıklarını anlattı. Bu arada; başarılı bir kadının yanında mutlaka başarılı bir eş olduğunu da belirtmemiz gerekir.

İlerleyen yıllarda, " kadın eliyle bir tarih dokunuyor" düşüncesi ile soft tiftik dokuma ve yöresel dokuma özel ürünleri üretiyorlar. Bütün bu soft çalışmalarında, Avrupa Birliği tarafından finanse edilen ICMPD ve T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları işbirliği ile değişik projeler yürüttüklerini öğreniyoruz. Amaçlarının örnek işletme tesisi kurmak üzere, işletmelerini ve iş kollarını çeşitlendirip güçlendirmek olduğunu söyleyen Bahriye hanım sonraki çalışmalarını şöyle özetledi: ENHANCER projesi kapsamında,Tiftikten Geleneksel Tekstil üretimi ile kadınların güçlendirilmesini amaçladık.Bu proje kapsamında, makine,tezgah ve teçhizat alımı yaptık.2023'te FAO Birleşmiş Milletler (BM) Tarım örgütü ile "Dijital Köy Girişimcileri " kapsamına alındık.Yine FAO'dan alınan bir diğer destek " Metrolojik Veri Sistemi" ile üreticilere veri paylaşımı yapılacak ve bu amaçla bir dron temin edilerek, 5 kişiye dron kullanma eğitimi verileceğini öğreniyoruz.

2024 yılı yapılan yerel yönetimler seçimleri ile muhtarlığı kaybeden Bahriye hanımı, yeni dönem muhtarlık seçimi öncesinde, daha güçlenerek ve güçlü projelerle yola çıkacağını gözlemledik. Kendisine hem kooperatif ve hem de muhtarlık aday çalışmalarında başarılar diliyoruz.

ANKARA MERKEZ OFİSİMİZDE SALI GÜNLERİ BAYANLAR İLE, PERŞEMBE GÜNLERİ BEYLER İLE TOPLANIYORUZ. SİZLERİ DE BEKLERİZ.

BİR AYAŞ SEVDALISININ KENDİ KALEMİNDEN: ANNEM VE BEN

Annem Makbule Doğruol, Cumhuriyetin ilk yıllarında dünyaya gelmiş, çocuk yaşlarında önce annesini kaybetmiş ve ardından da erken yaşta evlendirilmiş bir kadındı. Annem hayat serüveninde türlü zorluklar, meşakkatler çekmiş ,hayat onu Ayaş'ta erken olgunlaştırmıştır.Hem eliyle, hem diliyle bizlere ve çevresine yardımcı olan, problemlerin çözümünde destek olan bir kadındı. Elinin bir gün olsun boş kaldığı görülmemiştir,mutlaka bir el işi ile ilgilenecek hatta bir yandan da çevresine destek olacaktır.Biz ailece kardeşim ve çevremiz, komşularımız olarak onun her türlü desteğini ömrümüz oldukça anımsayıp, minnet ve rahmetle anacağız.

İlerlemiş yaşında, ömrünün son evrelerinde onunla ilgilenmek ve ihtiyaçlarını gidermek bana kısmet oldu. Onun, son anlarına kadar zihni hep açıktı, kendi ihtiyaçlarını görüyor bize ve torunlarına destek oluyordu. Benim meslek kariyerimde onun öğreti ve katkılarının epey katkısı olduğunu söylemeliyim. Herkesin annesi mutlaka kendi kıymetlisidir. Bunun bilincindeyim. Ancak, annemin öğretilerinin 80 yıla yakın ömrümün her evresinde etkili oldu. Neden annem Makbule Doğruol ile söze başladığımı böylece ifade etmiş oldum.

Tahsilime Ayaş'ta başlayıp Ankara'da devam ettim. Eski adı Kız Teknik Yüksek Öğretmen Okulundan mezun oldum.1974 yılında da aynı okula asistan olarak göreve başladım.Okulum daha sonra, Gazi Üniversitesinin bir fakültesine dönüştü. Buradaki çalışmalarında, hep Ayaş'ı ve çevremi önde tuttum. Halk Bilimsel içerikli konularda makaleler ve yayınlar yaptım. Bu alanda en büyük destekçimin annem olduğunu mutlaka söylemeliyim. Basılmış kitaplarımda;"Evlilik Adetleri, Yemekler, Yorgancılık, Kahve Kültürü ve Şekercilik" gibi ilçenin değerlerini işledim.

Asistanlık tez konum, "Gelir ve Geleneksellik Açısından Ayaş'ta Çorapçılık" idi. Ayaş'ta 39çorap delikleriyle şifrelenmiş (ajur) el sanatını araştırdım. Halk bilimi açısından önemli bulduğum bu konuyu kayıtlara geçirdim. Şimdilerde unutulmaya yüz tutmuş bu el sanatı ,ilçemiz adına "ajur şifreleri" ile bir belgesel niteliğindedir.Ajur adlarını bir kez daha burada tekrarlamakta yarar görüyorum.;" Uzandım Alamadım, Midye, Katip Bıyığı, Tren Yolu ve Saray Süpürgesi v.b" isimlerle üretim yapan halkımız sandıklarda saklayıp koruduğu bu el ürünlerini anılarda yaşıyor.

Ayaş'ta Kültür Evi çalışmalarımız merhum Belediye Başkanı M.Çelebi Er' in döneminde, Ayaş Vakfı ile birlikte başlatıldı. "Ayaş'ın Görsel Tarihi" isimli kitabın hazırlanmasında görev yaptım. Geçmişteki görsellerin bir araya getirilmesi ve ilk "Kültür Evi" şehir merkezindeki tarihi "Paşa Hamamı"nda uygulamaya konulması ile 1994 yılında başlamıştır.Kültür açısından bu çalışma "Ayaş'ta bir ilk" olarak kabul edilebilir. Çalışmalarımızda Ayaş Vakfı Kadınları olarak herkesin katkıları ile birlikte en büyük destekçimiz merhume Nüzhet Sarıkaya olduğunu söylemeliyim. Tabii ki isimlerini saymadığım Vakıf Kadınlar Grubu ile Fakülteden sevgili dost arkadaşlarımı da unutmamalıyım. Bu arkadaşlar ile birlikte Ankara'dan gelip günler boyunca çalıştığımızı,değerli ürünlerin tozunu alma, yıkama, ütüleme, onarma , paketleme ve tasnif etme gibi özverili çalışmalar yaptığımızı belirtmek isterim.

Bugünkü "Ayaş Vakfı" ve "Ayaş Derneği"nin gayretleri ve merhume Münire Köksal'ın bağışlayıp restorasyonu tamamlanan konutu önemsiyorum. Zira, tarafımızdan düzenlenen Paşa Hamamından, yerel yöneticilerin istekleri doğrultusunda iki defa toparlanıp yeniden yerleştirilmiş, birkaç yıllığına depolarda saklanıp korunan objeler bu defa, bu özel ve güzel konutta yeniden görücüye çıkarılmıştır. İlçemiz ve değerlerinin gün yüzüne çıkarılması ve kayıt altına alınmasında arkadaşlarımla birlikte nazizane katkım olmuş ise kendimi mutlu addederim.

Hatice Doğruol

G.Ünivesitesi Mes.Eğit.Fak.Emekli Öğretim Elemanı

HERKESİN AYAŞ'IMIZ İÇİN YAPABİLECEĞİ BİR ŞEY VARDIR.

75 YILIN ARDINDAN...

76 yaşındayım ve yaşantımı (çocukluk / tahsil hayatımın dışında) dörde ayırıyorum:

Devlete hizmet: 9 yıl, Özel sektörde:17 yıl, Kendi işyerimde: 14 yıl ve Sivil Toplum kuruluşunda:16 yıl

Bu yazıda belirttiğim alanlarda elde ettiğim tecrübe ve birikimimi sizlerle / okurlarla paylaşmak adına kayıt altına almak istedim. Çünkü; “Söz uçar, yazı kalır “ düsturuna inanıyor, “zerre kadar da olsa kuşaklara katkım olursa ne mutlu bana” diye düşünüyorum.

Devlete hizmette ilkokul öğretmenliği ile başladım bir yıllık ilkokul öğretmenliğinin ardından tekrar öğrencilik, daha sonra ortaokul ve lise öğretmenliği ardından da Bakanlık Merkez Teşkilatında şube müdür yardımcısı ve de müdürlüğünden kendi isteğimle ayrılıp özel sektöre geçtim. Bakanlıkta çalışırken, akşamları okuyarak Makine Mühendisliği bitirmiştım. Düz beyaz yakalı olarak başladığım işimden, Şef olarak yine kendi isteğimle emekli oldum.

Emeklilik sonrası, ortak olarak (kendi işyerimde) işe başladım, bir yıl sonra da işi devir aldım. Bir dönem 4 elemanın çalıştığı bir atölye ve üretimin pazarlanması yapılıyordu. Sonraları, teknolojideki gelişmelere ayak uyduramadığımı söylemeliyim. Bu durumda da geri sayım başlamıştı, işyerini kapattım.

Özel sektörde çalışırken, 1994 yılında ilk STK deneyimim 3 yıl sürdü. Vakıfta Genel Sekreter olarak hizmet ettim ve 4 sayı Ayas Dergisini çıkarttık. Kendi işyerimi kurmam dolayısıyla, daha fazla zaman ayıramıyacağım için tekrar aday olmayıp ayrıldım. Daha sonra; 2009 yılında, birkaç öğretmen arkadaşım ile birlikte Ayas Derneğinde görev aldık. Ardından da Vakıf yönetiminde de görev aldım. Gün, bugünkü gün STK'da 16. yılın içindeyim.

Özet olarak verdiğim hayat hikayemden sonra; özel sektörde şahit olduğum bazı anekdotlarla devam edeceğim. Özel sektörde; Daire başkanım “**bir işin çözümsüzlüğünü asla kabul etmiyorum, çok sayıda yol ve yöntemi deneyerek mutlaka çözülecek.**” diyerek özel sektörün temel kuralının sadece “evet yada hayır” gibi iki seçeneğe indirgenmesini kabul etmez, bize değişik alternatifler üretip çözüm getirmemizi önerirdi.

Bir Genel Müdürüm, her isteğimize, önce “**hayır**” der, ve “**beni ikna edeceksiniz**” derdi. İkinci bir Genel Müdür ise “**Lep demeden, benim leblebi değil de, elma şekeri istediğimi anlıyacaksınız**” derdi. Bir diğer Genel Müdürüm ise “**Herkes işini en iyi yapacak**” diyerek, çalışma hayatımıza yön verdiler.

Kendi işyerimde ve daha sonraki yaşamımda, özel sektördeki bu deneyimlerimi kullanmağa çalıştığımı söyleyebilirim. Peki neden işyerini kapattın o zaman, sorusunun sorduğunuzu işitiyorum. Birincisi, teknolojideki gelişmeler ile uyumlu çalışmadım. Ayrıca; sermaye,tezgah ve mekan kapasitem sınırlı kaldı. Üstelik de; gelecekte profesyonel kadro ile bu işi yürütmek için gerekli eleman bulma sıkıntısı başladı.Tabii ki,yaşımın ilerlemesi de bunların altından kalkabilmekte etkili oldu.

Özel sektördeki anekdotlar ve kendi işyerimi neden kapattığının nedenlerini belirtmekteki amacım; şimdilerde ilçemizdeki bazı iş ve üretimlerin yolunda gitmediğini gözlüyorum.Bunlardan bir tanesi; topraktan “Ayas Testisi” imalatının nasıl yok olduğunu anlamaya çalışıyorum. Peki bu sorunun günümüzde uygulaması var mı? Evet var. Konya Sille ve Nevşehir Ürgüp'te sanatkarların teknolojiye kısmen uyum sağlıyarak, kısmen de yerel yönetimlerin desteği ile yürütüldüğünü bizzat gördük. Peki, ilçemiz için şimdi çok geç mi oldu? Yeniden canlandırılabilir mi? Evet yeniden canlandırılabilir. Hatırlıyorum, Konya Sille'den gelen mevsimlik ustalar ile Böğürtlen Mevkiinde Mümtaz Başar'ın tesislerinde üretim yapılıyordu. O halde, usta sorunu çözülebilir. Geri kaldı, teknolojiye uyumlu ve pazarlanabilecek yeni yeni ürünlerin planlanması ve imalatı. Tabii ki, bunlar İlçenin turizme açılmasıyla eşgüdümlü olarak yürütülmesi gerekir.

STK'lardaki çalışmamın değerlendirilmesini Ayas severlere bırakıyorum.

Müşteba YERTUTAN

DERNEK VE VAKFIMIZIN WEB SAYFASI OLUŞTURULDU. KATKILARINIZ İLE DAHA GÜÇLENECEK.

Bir Meslek, Bir Toprak, Bir Sorumluluk; Ayaş'tan Öğrenmek

Toprakla kurulan bağın insanın hayat yönünü belirlediğine inandım her zaman. Benim için bu bağ, çocukluk yıllarımda Ayaş'ta başladı. İlkokul yaz tatillerinde, Ayaş'taki teyze evine bırakıldık annemler bizi. Bahçeli bir evdi; dedem, anneannem, teyzem ve eniştemle geçen uzun yaz günleri, bugün mesleğime ve hayata bakışıma yön veren en güçlü hafızayı oluşturdu.

Sabahları aç karnına dalından yediğim vişnelerin tadını hiç unutmam. Dedemin soyup elime verdiği dikenli otları, çekirgeler ve karıncaları yakalayarak yaptığım küçük deneyleri, bahçe işlerine yardım ederken toprağa değen ellerimi, sabah bahçeden yeni toplanan ürünlerle hazırlanan kahvaltıları unutmam. Ve tabii ki kabak çičeđi dolması yemek için saygıyla ve gözlemlen en uygun zamanı beklemek gerektiğini... Akşamüstü serinliğinde işler bittiğinde evin önündeki küçük çardakta oturur, büyüklerin sohbetlerini dinlerdim. Paylaşmayı, küçük zorluklarla baş etmeyi, komşuluğu ve imeceyi orada öğrendim. Ayaş'ta yapılan festivaller, birlikte üretmenin ve birlikte sevinmenin doğal bir parçasıydı. Belki de üretmenin saygıdeğer ve erdemli bir iş olduğuna dair inancım, tam olarak bu günlerde şekillendi.

Ayaş'ta tarım, yalnızca geçim kaynağı değildir; bir yaşam biçimidir. Toprakla ilişki, takvimle değil mevsimle kurulur. Suya, ürüne, emeğe saygı; gündelik hayatın doğal parçasıdır. Bu kültür, nesilden nesile aktarılan bir tarımsal hafıza oluşturur. Bugün dönüp baktığımda, Ayaş'ın bu hafızasının beni mesleğime hazırlayan en güçlü okul olduğunu görüyorum.

Zamanla bu kişisel bağ, mesleki bir sorumluluğa dönüştü. Tarımı yalnızca üretim rakamları, verimlilik tabloları ya da ekonomik göstergeler üzerinden değil; insanı, toplumu ve mekanı birlikte ele alan bir yaşam kaynağı olarak görmeye başladım. Yerel kimliğim, yaptığım çalışmalarda her zaman bir pusula oldu. Çünkü yerel olanı anlamadan, büyük ölçekli politikaların sahada karşılık bulamayacağını yaşayarak öğrendim.

Bugün Ankara ölçeğinde tarım ve kırsal kalkınma üzerine çalışırken, Ayaş gibi ilçelerin neden stratejik olduğunu daha net görüyorum. Bu ilçeler, yalnızca tarımsal üretim alanları değil; aynı zamanda bilgi, deneyim ve kültür merkezleridir. Coğrafi işaret potansiyeli, meyvecilik geleneği, kırsal turizm olanakları ve güçlü sosyal bağlarıyla Ayaş, Ankara tarımının dayanıklılığını besleyen önemli bir yapı taşıdır. Hepimiz yaşanan afetlerde ve hastalık dönemlerinde bir kez daha gördük ki kentle kır arasında kurulan bu bağ, gıda güvenliği ve yerel kalkınma açısından kritik bir rol üstlenmektedir.

Bu bağlamda gıdaya erişim ve gıda tüketiminde eşitlik, yalnızca sosyal bir politika alanı değil; adalet duygusunun toplumsal ölçekte tesis edilmesinin de temel unsurlarından biridir. Üretimin yerelde güçlenmediği, kırsal kent arasındaki ilişkinin zayıfladığı koşullarda gıda, bir hak olmaktan çıkarak kırılmalı bir ayrıcalığa dönüşmektedir. Bu nedenle kırsal kalkınma politikaları, yalnızca üretimi artırmayı değil; üretilen gıdanın toplumun tüm kesimleri için adil, erişilebilir ve sürdürülebilir biçimde paylaşılmasını da hedeflemek zorundadır. Gıda, yalnızca bir tüketim kalemi değil, toplumsal refahın ve kamusal hakkaniyetin en görünür.

Bu noktada mesele yalnızca tarımın ekonomik bir faaliyet olup olmadığı tartışmasının ötesine geçmektedir. Kırsal alanlarda üretici nüfusun giderek yaşlanması, yalnızca demografik bir değişimi değil; aynı zamanda kuşaklar boyunca aktarılan bilgi, deneyim ve üretim kültürünün zayıflamasını, yani bir tarımsal hafıza kaybını da beraberinde getirmektedir. Günümüz koşullarında köylerde yaşam, özellikle gençler için zorlayıcı olabilir; ancak bu durum, tarımsal bilginin ve yerel üretim kültürünün tamamen terk edilmesini kaçınılmaz kılmamalıdır. Aksine, genç kuşakların üretim süreçleriyle farklı biçimlerde temas etmeye devam etmesi, bu hafızanın korunması ve yeniden üretilmesi açısından kritik önemdedir. Tarım, bu yönüyle yalnızca bir geçim alanı değil; geçmişle gelecek arasında kurulan canlı bir bağ, korunması gereken ortak bir toplumsal mirastır.

Ayaş'ta tanıklık ettiğim aile üretimi modeli, bugün savunduğum tarım yaklaşımının temelini oluşturur. Aile emeği, paylaşma kültürü ve dayanışma, tarımsal üretimi yalnızca ekonomik değil; ahlaki ve toplumsal bir değer haline getirir. Bu bağlamda vakıf kültürü de büyük önem taşır. Ayaş Vakfı gibi yapılar, yerel değerlerin korunması, toplumsal dayanışmanın güçlendirilmesi ve ortak bir gelecek bilincinin inşa edilmesi açısından son derece kıymetlidir. Vakıf kültürü, imecenin kurumsal karşılığıdır; bireysel çabayı kamusal faydaya dönüştüren güçlü bir zemin sunar.

Bugün mesleğimi icra ederken, çocukluğumun Ayaş'ından öğrendiğim değerleri daha geniş bir ölçekte yaşatmaya çalışıyorum. Çocukların eli toprağa değsin diye uğraşıyorum... Üretimin ve emeğin zahmetini anlamının erken yaşta edinilebilecek en erdemli kazanımlardan biri olduğuna; toprağı yalnızca kullanılan bir unsur değil, kuşaklar arası bir emanet olarak algılamının ise sahip çıkma bilincini derinleştiren güçlü bir duygu yarattığına inanıyorum. Tarımın yalnızca bugünü değil, yarını da ilgilendirdiğini; toprağa yapılan her müdahalenin aslında topluma yapılan bir müdahale olduğunu biliyorum. Bu nedenle planlama, örgütlenme ve üretim süreçlerinde yerel bilgiye, üreticinin deneyimine ve ortak akla her zaman özel bir yer ayırıyorum.

Bu yazı "ben" ile başladı; çünkü bu hikaye kişisel bir hafızadan doğdu. Ancak "biz" ile bitmeli. Çünkü tarım bireysel bir mesele değildir. Toprak, su, üretim ve emek; ancak birlikte korunduğunda anlamlıdır. Ayaş'tan öğrenilen en temel ders de budur: Üretmek, paylaşmak ve geleceği birlikte kurmak. Yarın üretimde, gıdada ve kaynak kullanımında kırılmalı hale gelmemek; karar alma ve üretim süreçlerinde kendi ayakları üzerinde durabilmek için, bugün tarım ve kırsal kalkınma alanında attığımız her adımda bu ortak sorumluluğun bilinciyle hareket etmek zorundayız.

Ayaş'ın toprağında büyüyen o çocuk, bugün hala aynı soruyu soruyor: Toprağa nasıl daha iyi bakarız?

Cevabı ise hala aynı yerde buluyor: Emeği çoğaltan; kırılmalara rağmen üretimde ve adalette ısrar eden bir dayanışma direnciyle.

İrem Altungöz ERMİŞ

Ziraat Y. Mühendisi - (Şişgin Hasan Hoca torunu)

YAPAY ZEKA NEDİR, NASIL ÇALIŞIR VE GELECEĞİMİZİ NASIL ŞEKİLLENDİRECEK?

Mehmet Sarıkaya, msarikaya101@gmail.com 05 Subat, 2026

A. Yapay Zeka Nedir ve Nasıl Çalışır?

Yapay Zeka (YZ), insan zekası gerektiren görevleri yerine getirebilen bilgisayar sistemlerini ifade eder verileri ve örüntüleri tanıma, dili anlama, deneyimden öğrenme ve karar verme gibi. YZ'nin nasıl çalıştığını anlamak için, onu gele-

neksel istatistik ve önceki basit YZ biçimleriyle karşılaştırmak faydalıdır. Klasik istatistik, verilerdeki ilişkileri bulmak için insanların tasarladığı matematiksel formüllere dayanır. Bir istatistikçi, ev fiyatlarını büyüklük, konum ve yaşa göre tahmin etmek için bir model oluşturabilir, ancak kurallar sabittir ve tasarımcının belirttiği sınırların ötesine geçemez.

Erken YZ sistemleri de kural tabanlıydı. Uzun veri zincirlerini takip ederlerdi: eğer sıcaklık belirli bir noktayı aşarsa, fanı aç; eğer bir müşteri bebek bezi alırsa, bebek mendili öner. Bu sistemler faydalıydı, ama katıydı. Genelleme yapamaz veya kendini geliştiremezlerdi. Modern YZ temelde farklıdır. Kuralları takip etmek yerine, örneklerden öğrenir. Bir YZ sistemine binlerce kedi fotoğrafı gösterildiğinde, kedi tanımlayan özellikleri yavaş yavaş öğrenir. Milyonlarca cümle okuduğunda, dilin nasıl çalıştığını kavrar.

Bu yaklaşıma makine öğrenimi denir ve YZ'nin zamanla gelişmesini sağlar; tıpkı pratik ve deneyimle daha yetenekli hale gelen bir insan gibi. Kurallardan öğrenmeye geçiş, bugünün YZ'sini bu kadar güçlü ve dönüştürücü kılan şeydir.

B. Güncel Gelişmeler: Derin Öğrenme, Nöromorfik Hesaplama ve Büyük Dil Modelleri (LLM)

Son on yıldaki hızlı YZ ilerlemesi üç ana teknolojik gelişmeyle desteklenmiştir: derin öğrenme, nöromorfik hesaplama ve büyük dil modelleri. Derin öğrenme, insan beyninden esinlenen yapay sinir ağları kullanır. Bu ağlar, görüntülerde, konuşmada ve metinde gidişi tanımda üstündür.

Akıllı telefonlarda yüz tanıma, evlerde sesli asistanlar, hastanelerde tıbbi görüntü analizi ve sürücüsüz araçların algılama sistemleri derin öğrenmenin ürünleridir. Derin öğrenme, birçok etkileyici YZ atılımının motorudur. Nöromorfik hesaplama daha yeni bir sınırdır. YZ'yi geleneksel bilgisayar çiplerinde çalıştırmak yerine, biyolojik nöronların yapısını ve işlevini taklit eden donanımlar kullanır. Bu sayede bilgiyi paralel işler, gerçek zamanlı uyum sağlar ve çok daha az enerji harcar. Nöromorfik çipler, robotik, otonom sistemler ve büyük veri merkezlerinden uzak uç cihazların geliştirilmesi için umut vermektedir.

Büyük dil modelleri—şu anda sizinle etkileşimde olan YZ gibi—devasa metin verileri üzerinde eğitilir. Dilin, muhakemenin ve problem çözmenin örüntülerini öğrenir, soruları yanıtlar, belgeleri özetler, dilleri çevirir, fikir üretir ve araştırmaya yardımcı olur. LLM'ler, bilgisayarların insan iletişimi ve bilgi temeli olan dili işlemesini sağlayarak büyük bir değişim yaratır. Bu üç teknoloji, bugünün YZ devrimini şekillendirir ve bilgi, makineler ve insanlar arasındaki etkileşimi yeniden tanımlar.

C. Eski Meslekler ve Gelen Yenileri

YZ tüm işleri ortadan kaldırmayacak, ancak çoğunu değiştirecek. Tekrarlayan, öngörülebilir görevler içeren roller en çok etkilenecek. Veri girişi, bordro işlemleri ve rutin idari destek gibi geleneksel ofis işleri giderek otomatik sistemler tarafından yapılmaktadır. Senaryolu müşteri hizmetleri, sohbet botları ve sanal asistanlarla değiştiriliyor. Perakende ve bankacılıkta, kendi kendine ödeme sistemleri ve otomatik kiosklar kasiyer ve veznedar ihtiyacını azaltıyor. Ulaşım da taksi, teslimat ve uzun yol kamyon şoförlerinin yaptığı sürüş görevlerini otonom araçların üstlenmesiyle değişiyor. Bazı mühendislik ve hukuk meslekleri de etkilenecek. Tekrarlayan analizlere odaklanan mühendislik rolleri rutin CAD çizimi veya temel yapısal hesaplamalar gibi giderek YZ destekli tasarım araçları tarafından destekleniyor veya yer değiştiriyor. Hukuk alanında, belge inceleme, sözleşme analizi ve dava hukuku taramaları artık saniyeler içinde binlerce sayfayı tarayan YZ sistemleri tarafından yapılabiliyor. Paralegaller, hukuk katipleri ve karar verme süreçlerinde örüntü tanıma dayalı bazı avukat ve hakim işlevleri talep azalması yaşayabilir.

Aynı zamanda, YZ tamamen yeni iş kategorileri yaratıyor. YZ sistemlerini eğiten, etkili istemler tasarlayan, etik ve güvenli kullanımı sağlayan ve fabrikalar ile hastanelerde robotik entegrasyonunu denetleyen insanlara ihtiyaç var. Siber güvenlik, dijital sağlık, otonom araç gözetimi ve insan YZ etkileşim tasarımında yeni roller ortaya çıkıyor. Eğitimciler YZ'yi öğretim ortağı olarak kullanmayı öğrenirken, bilim insanları ve mühendisler malzeme, tıp ve enerji alanında keşfi hızlandırmak için YZ destekli simülasyonlardan yararlanıyor. Bu yeni işler yaratıcılık, yargı, empati ve disiplinlerarası düşünme gerektirir makinelerin yerine koyamayacağı nitelikler.

D. Gelecek Görünümü

YZ gelişmeye devam edecek, günlük yaşama daha derinlemesine entegre olacak. Evler daha akıllı hale gelecek, alışkanlıklarımıza ve tercihlerimize göre aydınlatma, sıcaklık ve güvenliği ayarlayacak. Sağlık hizmetleri reaktif olmaktan proaktif olmaya kayacak; YZ sistemleri hastalıkların erken belirtilerini tespit edecek, tedavi planlarını kişiselleştirecek ve sağlığı sürekli izleyecek. Ulaşım daha güvenli ve otonom olacak, kazaları ve trafik sıkışıklığını azaltacak. Eğitim daha kişiselleşmiş olacak, öğrenme sistemleri her öğrencinin hızına ve tarzına uyum sağlayacak. İş yerinde, insanlar ve YZ daha yakın iş birliği yapacak. YZ rutin görevleri üstlenecek, insanların yaratıcılık, strateji ve kişilerarası çalışmaya odaklanmasını sağlayacak. Bilimsel keşifler hızlanacak, YZ araştırmacıların malzeme, ilaç ve teknoloji alanında benzeri görülmemiş hızda yeni şeyler keşfetmesine yardımcı olacak. En önemli değişim kavramsal olacak: YZ bir araç olmaktan çıkıp bir ortak haline gelecek insanların düşünmesine, yaratmasına ve problem çözmesine yardımcı olan bir asistan. Gelecek, makinelerin insanları yerinden etmesiyle değil, insanların zeki sistemlerle birlikte çalışmayı öğrenmesiyle şekillenecek.

Sektör Bağlamı ve YZ Platformları

Büyük teknoloji şirketleri ayrıca erişilebilir raporlar ve teknik belgeler yayımlayarak YZ platformlarını tanımlamıştır—Microsoft'un Copilot (Azure AI ve OpenAI modelleri üzerine kurulu), Google'ın Gemini (Google DeepMind tarafından geliştirilen), OpenAI'nin ChatGPT ve GPT serisi modelleri, Meta'nın LLaMA açık

ağırlıklı modelleri, Amazon'un Bedrock ve Amazon Q, NVIDIA'nın GPU hızlandırmalı NVIDIA AI Enterprise yığını, IBM'in Watsonx ve Apple'ın Apple Intelligence ekosistemi. Bu platformlar, bugünün YZ manzarasının ön saflarında yer almakta ve endüstrinin otomasyon, dil anlama, robotic ve insan - YZ iş birliğinin geleceğini nasıl şekillendirdiğine dair içgörü sağlamaktadır.

Halk Dostu Kaynaklar

1. National Academies of Sciences, Engineering, and Medicine. 2025. Artificial Intelligence and the Future of Work. Washington, DC: The National Academies Press. <https://doi.org/10.17226/27644>.

2. McKinsey Global Institute (MGI), Manyika, J., et al. (2017, December 6). Jobs lost, jobs gained: Workforce transitions in a time of automation.

3. World Economic Forum – “What AI Can and Can't Do.” <https://www.weforum.org>

Sektör Kaynakları

1. Microsoft. Microsoft Copilot: AI Assistance Across Work and Life. 2024. <https://copilot.microsoft.com/>

2. Google DeepMind. Gemini: A Family of Highly Capable Multimodal Models. 2023. <https://deepmind.google/models/gemini/>

3. OpenAI. GPT4 Technical Report. 2023. <https://openai.com/>

4. Meta AI Research. LLaMA: Open and Efficient Foundation Language Models. 2023. <https://research.facebook.com/publications/llama-open-and-efficient-foundation-language-models/>

5. Amazon Web Services. Amazon Bedrock: Foundation Models for Builders. 2024. <https://docs.aws.amazon.com/bedrock/latest/userguide/models-supported.html>

6. NVIDIA. NVIDIA AI Enterprise: ProductionReady AI Platform. 2024. <https://docs.nvidia.com/ai-enterprise/reference-architecture/latest/platform-overview.html>

7. IBM Research. Watsonx: NextGeneration Enterprise AI and Data Platform. 2023. <https://newsroom.ibm.com/2023-05-09-IBM-Unveils-the-Watsonx-Platform-to-Power-Next-Generation-Foundation-Models-for-Business>

8. Apple. Apple Intelligence: Personal Intelligence System for iPhone. <https://www.apple.com/apple-intelligence/>

Doktorunuz diyor ki;

Dr. Halit ÜNER - Patoloji Uzmanı - Etlik Şehir Hastanesi

SAĞLIKLI VE UZUN YAŞAM İÇİN BAZI TEMEL İPUÇLARI

Sağlıklı ve uzun yaşamak sadece ileri yaşlarda önem kazanan bir konu değildir; aksine her yaşta atılan küçük ama doğru adımların birikimiyle şekillenen bir süreçtir. Günümüzde tıp bilimi, genetik faktörlerin önemli olduğunu kabul etmekle birlikte, yaşam süresi ve yaşam kalitesini günlük yaşam alışkanlıklarının önemli ölçüde etkilediğini ortaya

koymaktadır. Başka bir deyişle, sağlıklı yaşlanma büyük ölçüde yaşam tarzı alışkanlıklarımızla şekillenmektedir.

Bu yazıda, her yaştan okuyucunun günlük yaşamına uyarlayabileceği bazı temel tıbbi noktalardan bahsedeceğim. Sağlıklı ve uzun yaşamın A, B, C'sini; Aktivite, doğru Beslenme ve zihnen Canlılık olarak üçe ayırabiliriz.

AKTİVİTE ve HAREKET: Yaşamın Akışı İçinde Aktif Kalmak

Düzenli fiziksel aktivite, sağlıklı ve uzun yaşamın en güçlü belirleyicilerinden biridir. Bilimsel çalışmalar, haftada en az 150 dakika orta düzeyde fiziksel aktivitenin; kalp-damar hastalıkları, diyabet, hipertansiyon ve çoğu kanser türlerinin riskini anlamlı ölçüde azalttığını göstermektedir. Ancak bu aktivitenin mutlaka spor salonunda yapılması gerekmez. Örneğin haftanın birkaç günü 30'ar dakikalık tempolu yürüyüşler kalp-damar sistemimizi yenileyip fiziksel kapasitemizi artırır. Tempolu yürüyüşten kasıt bir miktar nefes nefese kalmaktır; egzersiz sırasında bir telefon gelse karşıdaki kişi ile konuşabilecek seviyede kalmak, bir şarkı patlatmamız istenirse de şarkıya eşlik edememek doğru tempoya ulaştığımızı gösterir.

Bunun yanında günlük yaşamın içine yerleştirilen hareket de çoğu zaman planlı egzersiz kadar etkilidir. Yürüyerek kısa mesafeleri kat etmek, merdiven kullanmak, ev işleriyle aktif kalmak ya da bahçeyle uğraşmak vücudun ihtiyaç duyduğu hareketliliği sağlar. Önemli olan, hareketi süreklilik kazanan bir alışkanlık haline getirmektir.

Yaş ilerledikçe harekettten kaçınma eğilimi artabilmektedir. Oysa doğru dozda yapılan fiziksel aktivite; kas gücünü korur, dengeyi artırır, düşme riskini azaltır ve eklem sağlığını destekler. Tıbbi açıdan bakıldığında, hareketsizlik yaşlanmanın kaçınılmaz bir sonucu değil; önlenilebilir bir risk faktörüdür.

BESLENME: Miktardan Çok Denge

Sağlıklı yaşamın ikinci temel ayağı, doğru ve dengeli beslenmedir. Uzun ve sağlıklı yaşam üzerine yapılan çalışmalarda, aşırı kalori alımından kaçınmanın ve düzenli beslenmenin önemli olduğu görülmektedir. Burada esas olan ne az ne de çok yemek, vücudun gerçek ihtiyacına uygun bir denge kurabilmektir.

Sebze ve meyveden zengin, yeterli protein içeren, işlenmiş gıdalardan uzak bir beslenme düzeni; bağışıklık sistemini destekler, metabolik hastalık riskini azaltır ve genel sağlık durumunu olumlu yönde etkiler. Ayrıca öğün saatlerinin mümkün olduğunca düzenli olması, vücudun biyolojik ritminin korunmasına katkı sağlar.

Hücresel düzeyde ise, otofaji olarak adlandırılan ve hücrenin hasarlı bileşenlerini temizlemesini sağlayan doğal bir mekanizma bu sürecin önemli bir parçasıdır. Otofajinin temel işleyişinin anlaşılması, 2016 yılında Japon bilim insanı Yoshinori Ohsumi'ye, maya hücreleri üzerinde yürüttüğü çalışmalar nedeniyle Nobel Tıp Ödülünü kazandırmıştır. Güncel veriler, düzenli fiziksel aktivitenin ve aşırıya kaçmayan, aralıklı kalori kısıtlamasının (aralıklı oruç) bu süreci destekleyebileceğini göstermektedir.

Beslenme konusunda sık yapılan hatalardan biri, ileri yaşlarda "artık geç" düşüncesidir. Oysa beslenme alışkanlıklarında yapılan olumlu değişiklikler, her yaşta sağlık üzerinde anlamlı faydalar sağlayabilir.

**DERNEĞİMİZ KÜLTÜR EVİ AYAS'TA ZİYARETE AÇILMIŞTIR.
DAHA ÖNCEDEN HABER VERMEK KAYDI İLE BEKLERİZ.**

ZİHNEN CANLILIK, RUHSAL VE PSİKOSOSYAL SAĞLIK GÖZ ARDI EDİLEN GÜÇLÜ ETKEN

Sağlıklı ve uzun yaşam yalnızca bedensel göstergelerle sınırlı değildir. Ruhsal ve psikososyal sağlık, fiziksel sağlık kadar belirleyici bir rol oynar. Sosyal ilişkilerin sürdürülmesi, yalnızlık duygusunun azaltılması ve kişinin kendini yaşamın içinde hissetmesi; hem zihinsel hem de fiziksel sağlığı doğrudan etkiler.

Tıbbi veriler, sosyal izolasyonun kalp-damar hastalıkları ve genel mortalite üzerinde olumsuz etkileri olduğunu ortaya koymaktadır. Buna karşılık, güçlü sosyal bağlar, düzenli iletişim ve günlük yaşamda anlam duygusunun korunması; stres düzeyini azaltır ve yaşam kalitesini artırır.

Bu bütünlüğün önemli bir parçası da **sirkadiyen ritim** olarak adlandırılan, vücudun yaklaşık 24 saatlik biyolojik saatidir. Uyku düzeni, hormon salınımı, metabolizma ve bağışıklık sistemi bu iç saat tarafından yakından kontrol edilir. Sirkadiyen ritmin temel biyolojik mekanizmalarının anlaşılması, 2017 yılında Jeffrey C. Hall, Michael Rosbash ve Michael W. Young'a Nobel Tıp Ödülü kazandırmıştır. Güncel tıbbi veriler, düzensiz uyku saatleri ve gece geç saatlerde yemek yeme alışkanlığının bu ritmi bozarak metabolik hastalık riskini artırabildiğini göstermektedir.

Sosyal bağları güçlendirmek ve uyku düzenimiz dışında zihni aktif olarak çalıştırmak da zihin sağlığımızı yerinde tutar. Cambridge Üniversitesinden araştırmacılar gün içindeki boş zamanlarda bulmaca çözmek ve yeni beceriler edinmek gibi zihnen aktivitede bulunmanın demans riskini önemli ölçüde azalttığını buldular.

Ruh sağlığına özen göstermek bir zayıflık değil, sağlıklı yaşlanmanın temel unsurlarından biridir. Düzenli uyku saatleri, stresle baş etme becerileri, sosyal aktivitelerde bulunmak ve zihni egzersizler bu sürecin vazgeçilmez parçalarıdır.

Sonuç olarak, sağlıklı ve uzun yaşamak tek bir doğruya ya da mucizevi bir yönteme bağlı değildir. Düzenli hareket, dengeli beslenme ve ruhsal-psikososyal sağlığın korunması birlikte ele alındığında güçlü bir bütün oluşturur. Bu alışkanlıkların her biri yaşamın herhangi bir döneminde kazanılabilir ve her yaşta sağlık üzerinde olumlu etkiler yaratır.

Tıp biliminin bugün söylediği şey nettir: Sağlıklı yaşlanma bir şans meselesi değil, büyük ölçüde bilinçli yaşam tercihlerinin sonucudur.

GÖKLER'DE NELER OLUYOR?

Gökler Mahallesi Ankara Ana kentin doğusu, Ayaş'ın güney batısında Abdüselam Dağı'nın zirvesine yakın bir yerleşim yeridir. Halkı kültürlü ve fakat kente göçmüş, kalan halk da ziraat ve hayvancılık ile geçimini sağlamaktadır. Gökler köyü, 2012 yılında 5216 sayılı İl Büyük Şehir yasası ile Ayaş'a bağlı bir mahalleye dönüşmüştür.

Ankara'nın bütün çevresinde olduğu gibi, "Hobi Bahçeleri" Gökler'in de çevresinde tarım arazilerini küçültüp tarım dışı bırakırken, Tüllüce bölgesindeki bozuk orman alanı olarak tanımlanan bölge "maden sahası" statüsü ile kiraya verilip maden aramasına başlanırken son aşamada, Muhtarlık, Dernek, Yerel Yönetim, Tema Ayaş Şb.ve siyasilerin devreye girmesiyle engellenerek iptali sağlanmıştır. Bu kez Gökler'in kuzey batısında 400 küsur hektarlık bir başka tarım arazisine "Katı Atık Geri Dönüşüm Sanayi Tesisleri" yapılmak üzere kamulaştırılması sağlanmaktadır. Bu amaçla hazırlanan ÇED raporunda kimi kurum ve kuruluşların olumlu görüşleri ile epeyce yol alınmıştır. Bu durum son aşamada iken, duyarlı çevreciler tarafından tespit edilmiş, Çevre Dostu dernekler, muhtarlık, yerel yöneticiler ve siyasiler tarafından, gerekli girişimlerde bulunularak iptali çalışmaları başlatılmıştır. Konunun önem ve ciddiyeti değişik platformlarda; konunun sadece tarım arazisinin sanayiye dönüştürülmesi olarak anlaşılması gerektiği vurgulanmaktadır. İnsan sağlığı, çevreye verilecek büyük zarar ile yörenin, armut ve üzüm gibi önemli tarım ürünlerinin hasar göreceği ve tabii ki bizden sonraki kuşaklara sağlıksız bir kent miras bırakacağımızı unutulmamalıdır.

Esasen, yıllardır Gökler'in, Abdüselam Dağındaki taş ocakları ile hançerlenip, bir anlamda altı oyulmaya devam edilirken, Ayaş çevresi ve Ankara kentinin büyük bir toz duman ile yeterince zarar görmesine neden oluyor. Şimdilerde tarım arazilerine "Katı Atık Geri Dönüşüm Tesisleri" kurulması sonucu Gökler ve çevresinin havası, suyu, toprakları ve doğası tahrip olacağı gibi, bizden sonraki nesillere tam anlamıyla sağlıksız bir yaşam miras bırakılmış olacaktır.

Yeşil Ayaş Dergisi, Ayaş Dernek ve Vakfı olarak, doğayı katledecek böyle bir çalışmanın iptali için; duyarlı halkın, yöneticilerin, STK'ların ve aktivistlerin çabalarını destekliyor; bizden sonraki kuşağa "Daha temiz bir doğa ve Yaşanabilir sağlıklı kentler bırakmak" zorunda olduğumuzu hatırlatmak istiyoruz.

TOPRAĞIMIZIN SESİ VE TEZENESİNİ KAYBETTİK

İlçemizin yetiştirdiği ses ve saz üstadı Mehmet Erenler'i kaybettik. Yöremizden birçok türküyü literatüre kazandıran, önce Ankara radyosu ve en son İstanbul radyosunda THM sanatçısı olarak görev yapan sanatçımızı kaybettik. Yurt içi ve yurtdışında birçok programa katılıp sesi ve saziyla resitaller verip konser veren hemşehrimiz, her programında kendine has saziyla mutlaka "Ayaş Yolları " türküsünü çalıp söylemeyi ihmal etmezdi.

Yetiştirdiği sayısız öğrencileri ile birlikte yöremizden türküler derleyip THM'ne kazandırıp "Hocaların Hocası " ünvanını da kazanan merhum hemşehrimiz, İlçemizin özel günlerinde davet edildiğinde mutlaka katılır, hemşehrileriyle bir arada olurdu. Merhum hemşehrimize Allah'tan rahmet , yakınları ve sevenlerine sabır ve başsağlığı diliyoruz.

TOPRAĞIMIZIN SESİ SUSTU

Merhum sanatçıyı yakından tanıyan M.Bülent Ertan'ın kaleminden bir anısını ve özlemini aşağıda yayınlıyoruz.

Ayaş'ımızın bir değeri, mümtaz şahsiyeti ebediyete uğurladık. TRT sanatçısı olarak, yurt içi ve yurtdışında birçok konser ve resitaller vererek sazi ve sesi ile ilçemizi temsil etmiştir. Bağlamadaki üstün meziyeti ve kendine has tavrılı çalması ile THM'ne gönül verenlerin, bağlama ile yolu kesişen herkesin gönlünde taht kurmuştur.

Mehmet Erenler ile tanışmam 80'li yılların sonlarında Ayaş'ta yapılan "Dut Bayramı Festivali" ile başladı. Ankara'da yaşayan bir Ayaşlı olarak, bağlamadaki güzel icralarını takip ediyor ve hayranlık duyuyordum.

Merhum Mehmet Erenler'in "Dut Festivali " programında yer aldığını duyunca, arkadaş grubumuzla birlikte festivale gittik, festival alanına erkenden ulaşım yerimizi aldık. O yıl, zamanın başbakanının davetli olması dolayısıyla zengin bir program ve bu programda da, merhum Üstad son sanatçı olarak yer almıştı. Ancak, hava koşulları giderek değişiyor ve bulutlar yoğunlaşıyordu. Festival alanı yavaş yavaş boşalmaya başlamıştı, bizler ise merhum üstadın çevresinde ve ona daha fazla yakın olabilmenin gayreti içinde olduk.

Öğleden sonra saat dört sularında, rüzgar ve ardından gelen yağış ile tören alanı iyice boşaldı. Belediye çalışanları, görevliler ve biz Ankara'dan gelen gençler dışında hemen hemen kimse kalmamıştı. Belediye Başkanı, merhum üstad Mehmet Erenler'e gelerek " kimseler kalmadı isterseniz siz de sahne almayıabilirsiniz." dediğinde üstad "hayır, ben sadece bu gençlere çalacağım" demesini ,ayrıca; bizlerin de sahneye çıkıp oynamamızı unutamıyorum. Sonrasında, burada başlayan dostluğumuz,"Hocam", "abim", "hemşehrimiz" olarak, birlikte paylaştığımız birçok sohbet ve anılarla bugüne kadar devam etti.

Ayaşlı olmaktan her zaman gurur duyduğumu her fırsatta ifade eden "hocam" ile, vefatından bir hafta öncesi görüştüğümüzde," helalık" istedi. Hocam dur bakalım, Ayaş'ta dutlar olduğunda görüşeceğiz kısmetse diye sohbetimizi yaptık.

Yöremizden derleyip THM literatürüne kazandırdığı yüzlerce türkü ve ayrıca yine yüzlerce sayıda yetiştirdiği sanatçı ile Halk Müziğine gönül vermiş herkesin takdirini kazanmış ve "hocaların hocası" ünvanını almıştır. Ben de kendisi ile tanışıp dost olabilmenin gururunu her zaman taşıyacak, özlem saygı ve hürmetle anacağım. Kendisine Allah'tan rahmet, makamının yüksek olmasını diliyorum, geride kalanları ve sevenlerine sabır diliyorum.

Mehmet Bülent Ertan

AYAS TÜRKÜSÜ

EROL KARA “ AYAS TÜRKÜSÜ” BESTELEĞİ

Hemşehrimiz Erol Kara Ayaş sevdasını, özlemine; Yaşamak Güzeldir Ayaş'ta diyerek kaleme aldı. Ayaş ile ilgili duygularını da dile getirdiği şiirini, daha sonra; “ Hep Gönlümde Ayaş” diyerek kendi sazı ve sözüyle yayınladı. Eserini İnternet ortamında “You tobe” olarak da yayınlayan hemşehrimizi, THM eseri olarak repertuvara kazandırdığı için, kutluyoruz.

Hep Gönlümde Ayaş'ım

*Bir İrem bağıdır Ayaş,sular akar altından,
Pekmez kaynat Ayaş'ımın dutundan,
Yiyemezsin kirazları inan olsun tadından.
Yaşamak güzeldir dostlar, her mevsim Ayaş'ta*

*Her vakit sen gönlümde,
Hasret vardır özümde.
Sensin ekmeğim aşım,
Hep gönlümde Ayaş'ım.*

Bahar gelir her tarafı yeşillere bürünür
Yaz gelende tarlalarda ekinleri dirilir.
Kaplıcaya gelenlere şifalar sunulur.
Yaşamak güzeldir dostlar, her mevsim Ayaş'ta

* Nakarat

İçinden geçerci tarihi “İpek yolu”,
Yeşil Karadere bağı her çeşit üzüm dolu,
Şöhretli domatesi sağlık dolu can dolu.
Yaşamak güzeldir dostlar, her mevsim Ayaş'ta

* Nakarat

Yazarı; TORUN: Elif ÜSTÜN

**RAHMETLİ HALK MÜZİĞİ
SANATÇISI HEMŞEHRİMİZ**

**MUSTAFA BURSA ve ONUNLA
İLGİLİ HAZİN BİR ANI**

Kökleri Roma'dan Osmanlı'ya dek uzanan kadim Bayramköy toprakları, yüzyıllar boyu yalnızca bereketli hasatlara değil, sanatla filizlenen ruhlara da ev sahipliği yapmıştır. Binbir çeşit mirasla yoğrulmuş bu diyar, en yakın türküsünü yazgısıyla okuyan Mustafa Bursa'yı da bağrında büyüttüştür.

Mustafa, Torun Ahmet'in üçüncü evladı olarak dünyaya gözlerini açar ve çocukluğunu, bozkırın nabzını dinleyerek geçirir. Ancak Mustafa'nın ruhundaki kıvılcım, 1940'lı yılların çetin şartlarında geçen askerlik ocağında parlayacaktır. Zira 4 yıllık vatan görevi boyunca kendisine eşlik edecek olan saziyle tanışacaktır orada Mustafa.

Köyüne “Çavuş” rütbesi ile döndüğünde, artık yalnızca askerden gelmiş bir çiftçi değil, hikayesine asırlık meşk kültürünü nakşetmiş bir sanatçı adayıdır. Babasının yanında tarımla uğraşarak geçirdiği iki yıl boyunca da Ankara Radyosu'nun sıkı bir takipçisidir. Bir gün yayında sanatçı alımı için sınav açılacağını duyarak sınava katılır. Ardından Türk Halk Müziği'nin yıldız isimlerinden Mustafa Sarıözen ve ekibi tarafından keşfedilir, TRT Ankara Radyosu sınavlarını kazanır.

Mustafa Bursa, Ankara Radyosu'nda misafir sanatçı olarak göreve başlar. Kendi derlediği “Hey hamamcı hamamcı, şimdi buradan geçti binbir atlı...” türküsünü okuması ile adı Türkiye'ye ulaşırken Mustafa'nın hayatında bambaşka bir sayfa aralanmaktadır.

Ankara'ya gitmek üzere yola çıktığı bir gün, komşusunun Ayaş Çayı civarında kayan traktörünün kurtarılamadığını duyar. Kendisinin yardımı istenir ve olay yerine götürülür. Birkaç manevra yapsa da başarılı olamaz ve traktör devrilir. Traktörün altında kalan Mustafa, güçlükle kurtarılır ve hastaneye götürülür. Hastaneden aynı gün içinde taburcu edilmesine rağmen hasarın tespit edilememiş olması nedeniyle, bir hafta süren yaşam mücadelesinin ardından hayatını kaybeder.

Henüz 25 yaşında hayattan koparıldığında Mustafa Bursa, ardında sanatının da ötesinde bir miras bırakır: annesinin karnında bir evlat... Mustafa'nın eşi ve annesi, doğan çocuğun ismini “Mustafa” koyarak teselli bulur. Babasını hiç tanımasa da onu adıyla, onunla yaşatan Mustafa Bursa, ablası dahil tüm aileye bir ömür kol kanat gerecektir.

Mustafa Bursa'nın 80 sene önce yarım kalan türküsü, bugün hem Bayramköy'ün yollarında hem de torunlarının yüreğinde yankılanmaya devam ediyor.

Ruhu şad olsun.

ALİ AMCAMIZI DA KAYBETTİK!

İlçemizin iyiliksever insanı, sanayici, emekli asker Ali Karataş'ı kaybettik. Ali Amcamız, çok değerli eşi Naime Karataş'ın vefatında, onu ebedi istirahatgahına yerleştirmişti. 76 yıl aynı yastığa baş koyan bu çiftten, Naime teyzenin vefat etmesinden kısa bir süre sonra da Ali Amcamızı kaybettik.

İlçemizin lise binasını büyüttükten sonra, her yıl Ayaş'tan lise ve üniversite öğrencilerine burs da veren merhum büyüğümüz, ilerlemiş yaşına rağmen Ayaş için ve ülkemiz için neler yapabiliriz? Diye düşünüp planlama yapıyordu. Ali amca, Derneğimiz Kültür Evi için de katkılarda bulunmuş ve bize önerilerde bulunmuştu. Bu örnek davranışları ile kendilerini şükranla anıyor, merhum ve merhumeye Allah'tan rahmet diliyor, geride kalanları ile sevenlerine sabır diliyoruz. Derneğimize katkıları için de ayrıca minnettarız.

Ardı ardına bu kayıplar için, ailesinden kızı ve torununun kaleme aldıkları anı ve özlemlerini dile getirdikleri yazılarını aşağıda yayınlıyoruz.

NAİME-ALİ KARATAŞ ANISINA

Ankara Gazi Ortaokulunda okurken orta ikinci sınıfta aksanlı konuşması nedeniyle Türkçe dersinden ikmale kalmıştı. Bütün yaz dedesinin koyunlarını güderek ders çalıştıktan sonra belki de en zor olanı eylül ayında yapılacak olan bütünleme sınavına nasıl gidileceği sorusuna yanıt bulmaktı. Zira 1930'lu yıllarda Ankara Ayaş arasında her gün düzenli olarak yolcu taşıyan bir araç bulunmuyordu. Bir çocuk olarak neden Ayaş'ta bir ortaokul bulunmadığı sorusuna cevap ararken belki de aklının bir köşesine 80'li yaşlarında memleketine yaptıracağı okulun ilk temelleri atılmıştı. Okumasına mani olacak tüm engelleri kendi gayreti ile aşarak memleketine, ailesine, çevresine faydalı bir insan olmak için çok çalıştı ve başardı. Herkese iyi bir rehber olmayı, elinden geldiğince yardımcı olmayı, kimseyi üzmemeyi, eleştirmemeyi, kimseye küsmemeyi, büyük küçük demeden hatırlarını sormayı, hayvanları, doğayı özellikle kız çocuklarını korumayı, herkesi çok sevmeyi, çok çalışmayı, mütevazı olmayı ve belki de en önemlisi iyi bir insan olmayı hayat felsefesi olarak benimsedi. İyiliklerini bir ömür boyu sürdürmeye çalıştı.

Sevgili babamız Ali Karataş'ın arkasındaki en büyük destek tabii ki annemiz Naime Karataş'tı. Babacığımız onun fedakârlığını, çalışkanlığını, ilgisini, sevgisini, şefkatini kendisinden ve çocuklarından hiç esirgemediğini daima dile getirir ve anneciğimizden hep övgüyle söz ederdi. Annemiz de eşine, çocuklarına, torunlarına daima sahip çıkarak iyi bir eş, örnek bir anne, anneanne, babaanne olmayı ömrü boyunca içtenlikle ve sevgiyle sürdürdü.

Babamızla ve annemizle ne kadar gurur duysak azdır. Artlarında bıraktıkları sevgi ve hatıralar kalbimizde yaşamaya devam edecek. Işıklar içinde, huzurla, el ele uyusunlar. Onları şimdiden çok özledik ve daima özleyeceğiz.

Ailesi adına Kızı Ayşegül Karataş

Canım büyükbabacığım ve anneanneciğim için,

Büyükbabamla ilgili en eski hatıram yazlıkta ördek yavrularını görmeye gitmemizdi. Saatlerce bıkmadan usanmadan benimle birlikte onları izlerdik. Büyükbabam insanları sevdiği kadar hayvanları da, doğayı da çok severdi. Çok merhametli, anlayışlı, yardımsever, iyi kalpli yüce gönüllü, zamanın ilerisinde bir insandı. Cumhuriyet çocuğu ve büyük bir Atatürkçü idi. Benim ikinci babamdır. Ne zaman bir şeye ihtiyacım olsa, birisine bir akıl sormam gerektiğinde büyükbabamı arardım bana mutlaka hayatın pozitif bir noktasından bakmayı gösterirdi. Hayatımda gördüğüm en çalışkan ve hayat dolu insandı. Benim, ailemin, hepimizin hayatında olduğu için ve çocuklarımda da büyük büyükbabası olduğu için çok şanslıyım. Onsuzluk çok zor! Canım büyük babacım hiç unutulmayacaksınız. Hala hep yanımızda, aklımızda ve kalbimizdesiniz...

Anneannemle ilgili ilk anım parkta yaramazlık yaptığım sırada, ona anneanne yerine anne olarak hitap ettiğim için başka kadınlardan "bu yaştan sonra çocuk yaparsanız böyle olursunuz" sözlerini işittiği ile ilgilidir. Bu olayı sonrasında yıllarca konuşup, gülmüştük. Anneanneciğimin bana emeği çok fazladır hakkını ödeyemem. Hayat dolu, becerikli, tatlı dilli, mantıklı bir kadındı. Modern ve ileri görüşlüydü, komikti, eğlenceliydi, bizleri çok severdi birleştirici ve bütünleyiciydi. Büyükbabamın bu kadar başarılı olmasında anneannemin emeği çok fazladır. Büyükbabacığımın da en değerlisiydi. Onlar yetmiş altı yıl bir çatı altında mutluluk içinde yaşadılar. Büyükbabam anneannemi kaybettikten sonra bana "evliliğimiz boyunca bir kere bile birbirimizi kırmadık" demişti. Allah herkese böyle bir hayat nasip etsin. İki nurlar içinde uyusunlar. Sizleri hiç unutmuyacağız...

Torunu Pınar Avcıbaşıoğlu

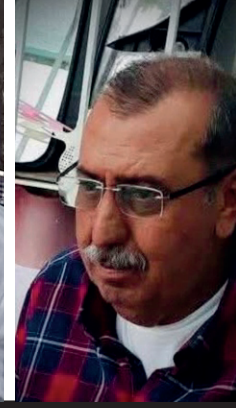
VEFÂTLAR *

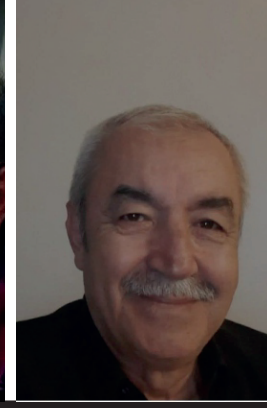
Raif Başkaraağaç

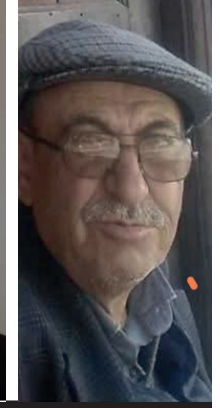
Fikret Şen

Ömer Öziğdeci

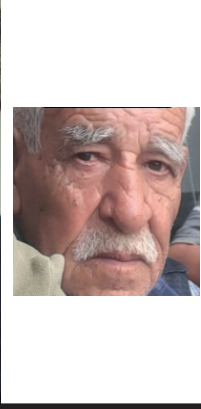
Naci Özsoy

Yunus Kaya

Hasan İpek

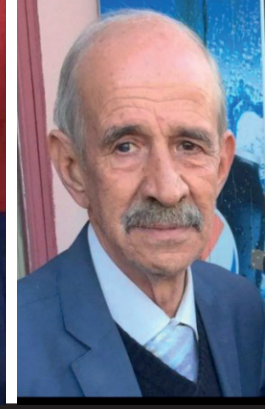
Emin ÜSTÜNER

Necati ÇAKIL

Mehmet TÜRK

Mustafa
DEMİRASLAN

Abdullah Artuç

Mehmet Soydan

Yavuz Büyükaslan

Recai Uğur

* Elimize ulaşanlar

"RAMAZAN BAYRAMANIZ KUTLU OLSUN."

Aethionema Turcica (Türk Kayagülü)

Aethionema Aytachii (Ayaş Kayagülü)

Astragalus Densifolius (Ayaş Gümüüşü)

Campanula damboldtiana (Ayaş Çançiçeği)